

EPL 19. aprillil 1973

ENERGIAKRIIS

Paar aastakümnet tagasi toimus maailma energiavarustuses oluline pööre: tööstusmaad loobusid üha suurenevat määralt klassikalisest kiviõlist energiaallikana ja üha suuremal määral püüesid domineerida õli. Kuna samal ajal on toimunud lohtu tööstuslik ekspansioon ja mootorsõidukite arv on mitmekordistunud, siis on õilivarude kuru kiiresti ülespoole, samal ajal kui märgata on olnud õilivarude vähenemist maapõhises. Maailm vajab kiiresti uusi õilivarudeid ja selle tõttu puuritakse üle kogu maailma uurimisauke, m.h. ka Skandinaavia, kus norralased on osutanud õnnelikemaks tähelepanudavate õilialikate avastamisega Põhjamerel põhjas.

Suuri muudatusi on toimunud aga ka poliitiliselt just õli produtsseerivate maades: Lähis Idas on läänemaailm üha enam oma mõju kaotamas ja venelaste kontroll ning huvid kasvamas. Olee läbi Suessi kanali on selle arengu tõttu juba pikemat aega kinni ja pipelid üle Araabia poolsaare pidevalt õhustatud. Läänemaailm peab arvestama võimalusega, et ühel päeval võivad need, kes õilialikaid valitsevad, kraanid lihtsalt kinni keerata, et omaenda poliitiliste eesmärkide saavutamisel survet avaldada.

Vahemeri ei ole enam lääneniikide meri, nagu varem, sest araabia riikide kaasabiga on venelased seal muutunud oluliseks teguriks. Nii on läänemaailmal põhjust oma energiaallikaid kindlustada. Peale palvlikulise õilistamisega on ka rakendatud teadus uute energiaallikate otsimisele, mis võiksid maailma teha sõltumatuks õlist, kiviõlist ja traditsioonilistest energiaallikatest. Kuna see areng kahtlemata võib võtta veel aastakümneid, siis tuleb mõelda lühemas perspektiivis ja siin panna loodused eeskätt aatomijõule, mis energiatootmisel tarvitab märksa vähem energiat ise kui ta toota suudab.

USA-s on president Nixon otsustanud välja arendada n.n. briedaktorite süsteemi, et kindlalt poolele olla, kuigi igasugused miljöõ pärast muret tunduvad grupid talle energiliselt vastu töötavad. Kuid teist ja miljöõsõudamat lahendus ei oska ka nemad pakkuda. Keegi ei tea nimelt ütelda, millal realiseeruvad fantaasiaina kõlavad ettepanekud

energia säävutamiseks maakerasid sisse, päikeselt, merevesinikuatomeist jne., kuigi intensiivne uurimine neid võimalusi proovib. Neist oleks teoreetiliselt kõige ammendumatum kahtlemata päikesenergia. Kuidas aga seda koguda ja muuta kasulikuks inimesele, kas või näiteks muundamisega elektriks? Vastus antakse võibolla alles poole sajandi pärast.

Et energiat säästa, pingutab maailm nüüd uute teede otsimise kõrval ka võimaluste leidmiseks, kuidas senseid küttejõu-aineid kasutada ratsionaalsemalt ja kokkuhoidlikumalt. Nende hulgas, kes seisavad täiselt energiaprobleemi ees, seisab ka Euroopa arenenuim tööstusmaa Rootsi, kus õilimpord ja varudus on per capita isegi suurimad kogu maailmas, tingituna ühtlasi kliimast, kus õilike on hädaavalik, smuti arenenud automobiliist.

Riik on kulutanud suuri summasid aatomenergia ärakasutamise väljarendamiseks — suurte ebaõnnestumistega muu hulgas, kui näit. Marvikenki uhkest aatomijõu-jaamast lõpuks sai pärast miljardi magapanemist tavaline õliga köetav jõujaam. Kuid on olnud ka õnnestumisi, näit. on Oskarshami aatomijõu-jaam vähemalt senini töötanud laitmatult ja on vastanud loodustele.

Rootsi suured jõed on peale üksikute erandite juba rakendatud elektritena allikatena. Otsingud õli järele Skånes, Ölandil ja merepõhjast ei ole vähemalt senini tagajärgi annud. Norralased, kes õli leidisid, suunavad selle oma NATO-lihtlastele ja Rootsi ei saa siit mingit kergendust oma energia-probleemidele.

Sellelt taustalt tuleb vaadata rootsipoolset erilist huvi N. Liidu poolt pakutava maagaasi vastu, mida saaks otse importeerida üle Soome ja Läänemere mineva pipeliga. Gaas, mis kõlbaks asendajaks bensiinile, kütteagregaatides õile, käivitaks jõujaamada mootoreid jne.

Asjal on aga iluduseviga ja see on sama, mis teeb anglosaksid muurelikuks Lähis-Ida õli suhtes: k r a a n ei ole oma käes. Kriisituasjoonis võib kraani omanik, käesoleval juhul venelane, lihtsalt gaasi lähetamise katkestada.

Et ta sellega hakkama saab, ei ole kahtlust, kui vaadata lähemat ajalugu ja N. Liidu poolt teiste riikide vastu kasutatud ultimatiivseid abinõusid. Seega on ka Rootsi ise-seisvaim lahendus esialgselt ikkagi aatomenergia, oma vee energia ja kui lõpuks õnnestub — oma õli.

Kui kõnelda veel gaasist, siis on huvitav tähele panna, et N. Liit, kes praegu kogu Euroopa pakub maagaasi, ammutab oma suuriselt teise linna Leningradi jaoks gaasi koloniaalalalt Eestist, kus seda toodelakse põlevkivi töötlemise kõrvalproduktina, millise varud teatavasti röövmajandamise tõttu omakorda lähenevad ammendumisele.

Kui vaadelda kogu situatsiooni, siis on lääne suurriigid oma poliitika tekitanud oma suuremaid energiaprobleeme sellega, et nad on õilialikate-maad lasknud libiseda vastaspoole sõiduvette. See aga tähendab võimalust läänele kriisid tekitamiseks vajaduse korral just energiaallikate äravõtmise kaudu. On arusaadav, et läänel on kiire lahenduse otsimisega.

Reisige hinnaalandusega Eesti Päevalehe kaudu!

Nagu lugejad on märganud, on Eesti Päevaleht asunud vahendama kaamaalaste reisisid koostöös rootsi suurima reisibüroo Nyman & Schultziga, et võimaldada soodsustatud hinnaga grupi- ja puhkusreisid. USA-reisi kohta on juba informatsioon antud ja tänases lehes on tervelt leheküljel puhkusreiside võimalusi 20 protsenti odavamalt kui reisifirma korraldab kataloogis. Reisisid registreerimine on võimalik juuresoleva kupaungiga, milline tuleb otse adresseerida reisibüroole aadressil, mis on kupaongi üllemises osas märgitud.

Idee reiside korraldamiseks eestlastele on järele jät tihedale ja kõrgiti õnnestunud koostööle moodunud austa Lend Läänede operatsioonile. Ameerika mandril olles täiesti mitmed ringreisid osavõtnud eestlastele ülesse küsimuse, kas poleks võimalik ka edaspidi korraldada eestlastele ühiseid ringreise ja ka katsuda koostööd suvepuhkuste ajal kuuortidesse sõitvaid eestlasi samasse hotellis. Selliselt oleks seitskondlik eestlaste omavaheline koostööbimine kindlustatud ka puhkuste ajal.

Küsimust kaalutleti Nyman & Schultz reisibüroos ja leiti, et kuna reisibüroo on niivõrd positiivsed kogemused koostööks eestlaste rahvusgruppiga, siis peaks loodud kontakte alalhoidma ja tihendada. Meil on õnnestunud siduda reisibürooga eriti eestlasi puudutavates küsimustes Richard Norvella.

Ühiselt oleme nüüd välja valinud mõningaid sobivaid reisiobjekte Vahemere ääres. Oleme siin arvestanud kogu eestlaskonda Rootsis kui omaette kindist gruppis, sest selliselt on võimalik saada suuremat hinnaalandust. See hinnaalandus oleks Siijännesor kaudu kuni 20 prots. nende kataloogi-hinnast. Kahjuks mingit hinnaalandust ei

ole võimalik saada kõrghooajal, s.o., juuliku jooksul.

Selle eest võimalub eriti suurt hinnaalandust anda juuni viimasel nädalal peale Jaanipäeva ja ka augustikuul esimestel nädalatel. Reisisid oleksid viis Vahemere saart: Mallorca, Sitsiilia, Sardiinia, Kreetta ja Rhodos.

Peale selle veel mandrimaal Portugal ja Tuneesia. Hotellid on eranditult kolme ja neljastärilised, mis tähendab esmaklassilist ja nelja täringuga isegi peaaegu luksusklassini ulatuvat.

Juba varem ilmus Eesti Päevalehes teade grupireisi korraldamise suhtes New Yorki või Torontoosse. 70 eestlast on siin huvi näidanud. Kahjuks varem pole saanud hindu avaldada, sest alles nüüd aprilli vahetusel lepitati IATA-lennuühingute vahel kokku

hindades. Võrreldes varasemate aastate hindadega justeeriti Atlandi-hindu Rootsi oas ülespoole 5,55 prots. võrra, olenedes devalveerimisest. Nii siis nüüd hinnad on kindlaksmääratud 1973. aastaks. Kõige soodsamaks kujuneks siin nn. affiniiti hind, kus grupp suureks peab olema vähemalt 30 isikut. Nüüd saadetakse kõigile registreerimisele välja ankeetleht.

Meil on reivid kavas ka sügiseks ja talveks. Mainida võib Jõulude ümber organiseeritavat grupireisi eestlastele Kauge-Idasse Bangkoki koos võimalustega külastada samaaegselt Hongkongi, Singapori ja miks isegi mitte Austraalia. Esialgselt on see kavandatud kahepäevaks, kuid soovijatel on võimalik jääda ka kauemaks. Peale seda on kavas veel Israel, Keenia ja Gambia.

"Olukord N. Liidus ei ole pehmenenud"

WASHINGTON (VES) — Esindajatekoja liige Chicagost, republikaan Edward J. Derwinski, välisajade komitee liige ja endine USA delegaat UN-is, avaldas USA ja N. Vene vahelkorra kohta järgmise teadaande, märkides ka olukorda Eestis ja teistes Balti riikides:

Seoses Vietnami vaherahu ja selle juurde kuuluva Pariisi kokkuleppe, USA ja N. Vene vahelise kaubanduse, liiki läbikäimise kasvu, suurenenud koostöö ja parema sidepidamisega paljudel aladel on minu arvates õige aeg hinnata arengu tähtsust. Läbirääkimised, kokkulepped ja kontaktid, mis viimasel ajal on arenenud USA ja N. Liidu vahel arvatavaks olevat kasulikud mõlemale poolele.

See ei tõi aga meid petta arvamine, nagu oleks N. Liit "mahendunud" või loobunud nende kindistudest maailma kontrollimisest. Arengut tuleb tõlgitada kui nende arusaama poliitika mutmise vajadusest: kontsentreeruda nende kasvatetele kodustele probleemidele, osutades nendele rohkem tähelepanu kui senini.

Peab aga samal ajal märkima, et Nõuk. Liit jääb niisama doktrinäärseks nagu ennegi tema kindlas kontrollis oma kodanike üle. Selle tõenduseks on väljarännu maks, mis pandud nõukogude juhtidele, katoliiku usu tagakiskamine Leedus ja Ukrainas, protestantidele tagakiskamine Lätis ja Eestis, ortodoksi- ja

muhamediusuliste tagakiskamine Nõuk. Liidu teistes rajoonides.

Nõukogude valitsuselt nõuavad tema kodanikud järjest valjumalt elustandardi paremises hüvides. Olukorra ironiaks on, et elustandardi paranemine Nõuk. Liidu poolt domineeritavates Ida-Euroopa maades on olnud palju suurem kui Nõuk. Liidus endas.

• Tanzania viibis kaks aastat fil-kand. Tiiu Valmet (n-na Zastrov), töötades rootsi arengumaade abistamisvalitsuses SIDA teenistuses seal loodusloo õpetajana pärismaalastele. Kool asus Klimandzharo piirkonnas ja Tiiu Valmetil tuli ära õppida svahili-keel.

• Woodstocks USA-s ühendas 80-aastast sünnipäeva Elfriede Jürima, n-na Raud. Ta on elukutselt pedagoog.

Anna Meos 75

Anna Meos

Oma 75-aastast sünnipäeva pühitseb 25. aprillil Göteborgis Anna-Eliisabet Meos.

Saata aadressil: NYMAN & SCHULTZ/NORDISK RESEBUREAU AB
SPECIALRESOR
FACK
103 80 STOCKHOLM 7

ANMÄLAN TILL ESTERNAS SEMESTERRESOR 1973

Reisisiht Aralennupäev Nädalat

Hotell Aralennukohd

Kaheinimese/üheinimese tuba (mittesobiv mahetõmmata) üheinimese tuba on lisamaksu eest

1. Nimi Eesnimi

2. Aadress

Telefon / (kodus) / (töö)

2. Kaasreisija nimi

3. Kaasreisija nimi

4. Kaasreisija nimi

EESTI PÄEVALEHT

Estniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhan Koka
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja tallus:
EESTI MAJAS Stockholm:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
331 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispostigiro nr. 15 67 70-0
Kuulutisarvete postigiro 60 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta kr. 158-
Termin (4 kuud) kr. 57-
Kuu kr. 16-

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kurirens
Tryckeri AB Eskilstuna 1973

PUHKUSEREISID EESTLASTELE 1973 — NYMAN & SCHULTZI REISIBÜROO KOOSTÖÖS E. PÄEVALEHEGA. RABATT KUNI 20%

ALGARVE PORTUGAL

HOTELL TORRALTA — STJÄRNRESOR Appartements 2-le isikule

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
21/6 28/6 2/8			
1 nädal	675:—	760:—	740:—
2 nädalat	850:—	935:—	920:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 28/6 Stockholmist kr. 155:— ja 225:—

Torralta. ★ ★ ★

Ett stort modernt lägenhetskomplex direkt vid en kilometerlång fin sandstrand ca 6 km utanför Portimao. Här finns 1-, 2- och 3-rumslägenheter. Mycket fin restaurang och nattklubb. Motorbåt, vattenskidor, vattencyklar kan hyras. Swimmingpool med saltvatten, barnbassäng, lekplats för barn och möjlighet till barnpassning gör Torralta idealiskt för barnfamiljer. Frukost.

MALLORCA HISPAANIA

HOTELL SOFIA — STJÄRNRESOR

	Malmö	Göteborg	Stockholm	17/6 24/6
20/6 27/6				
1 nädal	540:—	515:—	615:—	
2 nädalat	700:—	680:—	795:—	
1/8 8/8				
1 nädal	615:—	570:—	—	
2 nädalat	810:—	770:—	—	

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 27/6 Malmöst 155:— ja 270:—

Sofia. ★ ★ ★

Ett stort, nybyggt hotell ca 300 m från Arenal-stranden och ca 10 km från Palmas centrum. Här finns stora härliga terrasser, flera barer, eleganta salonger och 2 uppvärmda swimmingpooler. Hotellens gäster har fri entré till Concordias nattklubb. Hjälpension.

RHODOS

HOTELL FALIRAKI BEACH — STJÄRNRESOR

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
12/6 18/6 25/6			
1 nädal	750:—	815:—	845:—
2 nädalat	990:—	1.055:—	1.085:—
6/8 13/8 jne.			
1 nädal	750:—	815:—	845:—
2 nädalat	985:—	1.050:—	1.080:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 25/6 220:— ja 330:—

Faliraki Beach. ★ ★ ★ ★

Ett helt nytt och verkligt bra hotell vid Rhodos bästa sandstrand ca 15 km från staden — regelbunden bussförbindelse. Rummen är rymliga och snyggt inredda. Här finns sauna, tennisbanor, minigolf, barnbassäng, frisersalong och souvenirbutik. Halvpension.

KREETA

HOTELL BLUE SEA — STJÄRNRESOR

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
14/6 21/6 28/6			
1 nädal	665:—	—	740:—
2 nädalat	905:—	—	985:—
2/8 9/8 jne.			
1 nädal	690:—	—	765:—
2 nädalat	925:—	—	1.005:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 28/6 Stockholmist 180:— ja 240:—

Blue Sea. ★ ★ ★

Bungalow-anläggning direkt vid stranden ca 4 km väster om Malia och 30 km öster om Heraklion. Enkel- och dubbelrum med dusch, toalett och terrass eller balkong. Indirekt havsutsikt från alla rum. Husen ligger i rader parallellt med stranden med vacker trädgårdsanläggning mellan Centralbyggnad med restaurang, en mycket trevlig salong med öppen spis samt bar. Stor solterass med liggstolar direkt ut mot stranden. Dans ett par gånger i veckan. Halvpension.

SARDINIJA ITAALIA

HOTELL CAPO TESTA — STJÄRNRESOR

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
19/6 26/6			
1 nädal	770:—	865:—	895:—
2 nädalat	1.075:—	1.170:—	1.200:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 26/6 Kopenhaagenist 225:— ja 345:—

Capo Testa. ★ ★ ★

Ett nybyggt hotell ca 3 km utanför Santa Teresa vid egen sandstrand (ca 1 km lång), där liggstolar och parasoller kan användas gratis. Utsikt mot havet från hälften av rummen. Här finns frisersalong och kiosk med badartiklar. Stor trädgård med swimmingpool och speciell barnbassäng. Hjälpension.

SITSILIA ITAALIA

HOTELL KRISTINA — STJÄRNRESOR

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
18/6 25/6			
1 nädal	665:—	—	730:—
2 nädalat	815:—	—	925:—
6/8 13/8 jne.			
1 nädal	690:—	—	760:—
2 nädalat	880:—	—	965:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 25/6 Stockholmist 140:— ja 155:—

Kristina. ★ ★ ★

Ett modernt hotell ovanför stan med utsikt över havet och Etna, ca 500 m från centrum. Rummen har bad/dusch och toalett och är snyggt möblerade. Hotellet har restaurang, bar och salong. Halvpension.

TUNESIA

HOTELL MARHABA — STJÄRNRESOR

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
11/6			
1 nädal	730:—	770:—	810:—
2 nädalat	1.000:—	1.040:—	1.080:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 11/6 Stockholmist 110:— ja 165:—

Marhaba. ★ ★ ★

Ett av Tunisiens största hotell, byggt i vit marmor direkt vid egen strand ca 1,5 km från centrum. Hotellet har verkligt hög standard och ligger i en vacker park med en jättestor swimmingpool. Frisersalong, tennisbana, minigolf, vattenskidor, segling, ridning. Moriskt kafé. Hjälpension.

TUNESIA

HOTELL RUSPINA — STJÄRNRESOR

	Kopenhaagen	Göteborg	Stockholm
18/6 25/6			
1 nädal	720:—	725:—	780:—
2 nädalat	1.005:—	1.020:—	1.065:—
6/8 13/8 jne.			
1 nädal	730:—	770:—	790:—
2 nädalat	1.025:—	1.060:—	1.080:—

Normaalkataloogi hinnaga võrreldes on hinnaalandus 25/6 Stockholmist 140:— ja 230:—

Ruspina. ★ ★ ★ ★

Hotellet, som ligger direkt vid egen fin sandstrand (ca 13 km från Sousse och ca 9 km från Monastir), byggdes 1970 och är synnerligen snyggt inrett. Här finns panoramarestaurang, frisersalong, souvenirbutik, stora terrasser, lekplats för barn samt barnbassäng. Halvpension.

Registreerimiskupongi leiate meie tänasest lehest. Kuna kõige soodsamad hinnad on juuni viimasel nädalal, soovime kiirustada reserveerimisega. Täpsemad andmed hotellide kohta leiate Stjärnresor kataloogis, mida saab igast reisibüroost.

Vajaduse puhul võite saada täpsemad andmeid Nyman & Schultzi/Specialresor ametnikkude Sandra Ljungberg'i ja Anders Roneri käest telefonil 08/24 80 80. Eriliste probleemide korral võite helistada öhtupoolikutele ka Richard Norvell'ile telefonil 018/26 52 32.

Saadik H. Laretei maeti

Kirikusse tuuakse EÜS Põhjala lipp, kellele järgnevad õpetaja ja leinajad — rahvas austab piisti seistes. Vasakul kadunu kirst sinimustvalges kaltes (EPL-foto Lepper).

Stockholmis toimus teisipäeval, 10. aprillil saadik Heinrich Laretei matmisjakobi kirikus, kuhu kogunes tänapäeva kohta erakordselt palju ärasaatjaid-leinajaid, hindamisi 350 ümber.

Peale hingekellade kostmist kanti vaikesel orelihelidel saatel auvalve poolt kirikusse kadunud akadeemilise organisatsiooni, EÜS Põhjala leinajate õpetaja Karl Kool lese Alma Laretei, lahkunu tütarde Maimu Eveguoz ja Käbi Laretei ning viimase tütre Linda-Marina Staerniga.

Oma auvilislase kirstu juures seisis kolmes vahetuses auvalves J. Kuslap, A. Terras, V. Kaasik, A. Horn, K. Lepik, A. Tava, J. Kauri, P. Höbbed, A. Rütli, E. Kalve, H. Truu-berg, M. Maandi, E. Maidse, G. Kruuse, K. Käärik, R. Raidve, J.

Ots, J. Maandi ning pr-d A-m Asker, V. Keiland, A. Reinson. Rootsi Eestlaste Esinduse poolt olid auvalves L. Karupää, A. Reinans, N. Raudvere ja A. Esträ.

Pärast ühislaulu "Jumal, Sull" ligemal... pidas õpetaja Karl Kool matusetalutuse, võttes lipukirjaks Neljanda Moosese Raamatu, 18-da peatüki 23-da salmi Aaroni kepi, mis looduse imelisel toimel roheliselt oksil ajab ja vilja kannab. Ta põimis oma kõneste nihast Heinrich Laretei elutöö kui ka meie kodumaa saaturu ning ütles lõpetades: "Lahkunu oli nagu Aaroni kepp eesti soost, mis pandi maamulda, ta kandis õisi ja lõpuks ka rohket rohelisil vilja."

Pöördues otse leinajate omaste poole tuletas õpetaja Kool meelde nende võrsil ühiselt veedetud mure aga ka rõõmupäevi. Tütardele meenus

ta nende isa, kes neile oli pärandanud oma erakordise intellekti ja kunstiomadusi. "Täna vaatate tänuks mellega oma isale, kes teid on saatnud..." Sümbolisele "Mullast oled Sa võetud ja mullaks pead Sa jälle saama..." järgnes õpetaja Kooli poolt Meieisapölvete, Stockholmis Eesti Meeskoori kahekordne topeltkvarite laulus Lembit Leetmaa juhatusel Teppmanni "Reekviemi". Orelli saatis Harri Kiisk. Vaimulik oea lõppes ühislauluga "Kalla, kallid isa käsi..."

Järelehüüete osas kõneles E.Ü.S. Põhjala noori esimees Katrin Härm eesti ja rootsi keeles tänades armastatud auvilistlast 55 aastat kestnud tööhüsu panuse eest. Ta tuletas meelde kadunu suurt populaarsust referendina, eriti just välispoliitilisel alal. Läti saadik Janis Teppers ütles, et "kaotus on suur ja valu ühine". Ühised hüvid ja ühine võitlus on sidunud eestlasi ja lätlasi võõrsil ning minister Laretei surmaga on kadunud ka üks tõeline Läti sõber. Minister Janis Teppers tõi viimase tervituse läti kolleegidelt ja Läti Kesknõukogult.

Vabadusriisti Vendade nimel, kellede ridadesse kadunu kuulus, kõneles Elmar Nerep tuletades meelde kaugeid Vabadussõda algpäevi, mil tugevale vanelasele Narva rindel vastu astuti ja Heinrich Laretei eesti ka-hurväge korraldas. Kõneleja rääkis üksmeelset ja ühistundest, mis löid selle fenomeeni: "Vabadussõja vaim". Ta tõstis esile kadunu autastustamist Vabadusriistiga ja lõpetas sõnadega "rõõm on meilt võetud, aga uhkus jääb." Endiste Välisministeeriumi kolleegide ja saatkonna teenistujate nimel kõneles Elmar Kiro-rt, ka kui endine relvavend. Ta mainis minister Laretei 46 aastat kestnud välisministust ja meie võit-lusest õigluse eest, mis pole lõppe-nud, vaid kestab edasi. "Eestlased kogu maailmas saavad hoidma helget mälestust Heinrich Lareteist," lisas ta. Lõpuks laulsid matuselised Eesti vabariigi hümi.

Peikohvi kadunud perekonnaliik-mete ja paljude peeliste osavõtul peeti Eesti Majas E.Ü.S. Põhjala oma hubastes ruumides.

KARIN SAARSEN

● Cape Kennedy maailmaruumi asutises asuti tegema ettevalmistu-si 100 tonni raskuse "tevalabora-toriumi", Skylab", tulistamiseks or-biidile 14. mail. Kahekorruseline, vähealdase chumaja suurusega labo-ratoorium jääks orbiidile 8 kuuls, 3-likmeline meeskond vahetuks kolm korda.

Rob. Kreem: Baltimore sobiv, valik on hea Rootsi küsimärgi all

TORONTO (VE) — Ülemaailmsete Eesti Päevade algataja ja peakomitee esimees Robert Kreem märkis USA-st Eesti rahvusorganisatsioonide kongressil tagasi jõudes, kus USA-eestlased otsustasid järgmised ülemaailmsed Eesti Päevad oma peale võtta ja need korraldada Baltimore ning Washingtonis, et valik on sobiv ja väga hea. Teatavasti valiti kongressil järgmiste Eesti Päevade ajutine komitee, kuhu kuuluvad Jüri Linask, Erich Siimets, Valfried Siirak, Voldemar Ljiv, Väike Lus-gus, Harry Must, Matti Kõiva, Maido Kari, Linold Milles, Katjo Popp, Juhan Simonson ja Jyri Kork.

Ajutise ÜEP komitee ülesandeks jääb kindlaks teha kõik küsimused ühenduses järgmiste Eesti Päevade pidamisega Baltimore-Washingtonis. Oma konkreetse aruande eeltoode ÜEP komitee USA rahvusorganisatsioonidele esitama käesoleva aasta aprillil lõpuks. Sellega on ajutise toimkonna töö lõpetatud ja valimisele tuleb ÜEP peakomitee, kes on tegelikult 1976. aasta Eesti Päevade läbiviija.

Robert Kreem järgib, et Baltimore on hea valik, kuna seal ja Washing-tonis asub õige mitmeid aktiivseid eestlasi, teiseks moodne Civic Cen-tre.

"Näiteks kui meie Torontos pidasi-me oma ÜEP mõeldud suvel mit-

mes hoones üle kogu linna, siis minu arusaamise järele saab Baltimo-re'is ÜE Päevad korraldada kõik ühes kohas, nimelt Baltimore'i uues Civic Centre'is," ütles Robert Kreem. "Esiteksin teie lehe jaoks mõningad statistilised andmed. Nii näit-eks on Baltimore'i Civic Centre'i au-ditoorium 10 000 permanentse isteko-haga ja 3000 lisatooliga, auditooriumi pindala on 100 x 228 jalga, lag 184 jalga kõrge, lava pindala 117,3 x 57 jalga.

Semas leiduvad suured avavad ruu-mind igasugu näituste korraldamiseks. Näituseruumide põrandapindala on 40 000 ruutjalga.

Civic Centre'is on 35 koosolekusaas-ti, kõik erinevais suurustes, alates 25 inimesest kuni 2500 osavõtja jaoks. Siis suur ballisaal, mis vabalt mahutab 4000 inimest. Mulditud leidub ma-jas alamine baariruumid ja koktei-liruum.

Robert Kreem mainis veel, et nii Inglismaa kui Saksamaa kesknõuko-gud olid varem avaldanud soovi, et järgmised Eesti Päevad toimuksid Euroopas.

25. märtsil, kui USA Rahvusorgani-satsioonide kongressil jõpik otsus langetati 1976. aasta Eesti Päevade pi-damiseks Amerikas, toimus Saksamaal Lüneburgis ülemaailmse kesknõukogu nõuandva kogu koosolek kcos baht konverentsiga ja kiri, mis R. Kreemile Eesti Ühisfond Saksa Liiduvarbarigis esimehe J. Västrikuft lärsat konverentsi saabus, mainib muuseum, et kuigi Saksamaal soovit-akse majanduslikel kaalutustel, et järgmised Eesti Päevad toimuksid Götterborgis Rootsis, siis metigi tuleb silmas pida poliitilisi olukordi Euroopas, eriti Rootsis.

Need võivad vahepeal niivõrd muu-tuda, et järgmiste ÜE Päevade ka-vandamine Götterborgis võiks kergesti valcarvestuseks kujuneda.

● Djakarta Indoneesias viibib juba mõnda aega abielupaar Tiitu ja Avo Alliste Inglismaalt Londonist. Avo Alliste saadeti sinna ühe inglise firma poolt.

Rich. Koolmeister: Lõhnarohtudega linastes riietes

Sekulariseeritud maailmale on usk ülestõusnud Kristusesse otse-kui kitsaks jäänud riietus, mil-lest ollakse juba ammu välja ka-svanud. Samaaegselt on see pärendus niilistest raskete loobu-da. Vahetevahel tuuakse see vil-ja, et proovida selle läblikkust. Aga kogemus on sama: kitsas, vana ja kulunud. Ei päästa palve-rännak Trieri, et vaadelda Kristu-se kuube ega teekond Rooma, et imetleda tema bigriitlikut. Veel vähem rahuldavad meid narrivi-ided, milledega Jeesust riietatakse, oigu need siis purpurist või linast. Põhjus on lihtne: Jeesus on ristilöödud, surmud ja maha-maetud. Ta on mähtud "linastes-riietesse lõhnarohtudega". Ta on meile vaid mälestus, mida püüme endale arusaadavaks ja vastuvõetavaks teha. Aga, kas sel-lest on küllalt?

Küsimus on põline ning vastu-se oisimine samuti. Michelangelo on pildinud seda jäädvustada Roomas Peetri kirikus oleva "Pietä" kaudu. Skulptuur kujutab Mariat, kes oma süles hoiab rist-tili mahavõetud Jeesust. On tun-ne, et Maria on surunud kogu oma valu endasse. Ta on kuidagi abitu. Jeesuse ihu on ta süles

maha hõisemas. Parema käega hoiab ta Jeesuse ümber kinni. Vasak käsi on jõuetult alla langemas. Pikk on sunnutud poiale. Kõik, ka riietus, drapering, kõ-neleb selles kujus rahutusest, ahastusest, lootusetusest ja mee-leärahetamisest. On niisugune tunne, nagu seisaks Maria küsi-muse ees: Miks? Milleks oli seda tarvis? Aga ta surub küsimused ja kannatav ema /Mater dolorosa/. Samaaegselt on tomas eniline ra-hu, mida ainult usk võib anda.

See on ka mida meigi mõista-me. Kannatustes ja raskustes õpi-me tundma usu väärkust, tuge-vust ja kandepinda. Olgu see usk nii väike kui tahes, kas või lihtike linast riiet ja pisut salvi, et ütles näidata oma abituses ar-mastust ja halastust, siis on sel-lest küllalt oju müsteeriumi nège-miseks ning oma järelduste tege-miseks. Aga see ei tähenda seda, et me peame end usus "mähkima linastes riietesse lõhnarohtude-ga", kas oli Johannese järgi juu-tide matmisviis. Meie vajame usku, mis on tegev halastuses /pietä/. Siis mõistame ka vahest ülestõusmise kuulust: "Mina elan, ja ka teie peate elama."

Noortele on alati olnud põnev lihavõttemunade värvimine. Mõnikord maalitakse otse kunstipäraseid mune.

Helga Nõu plaanitseb moodsat teatritükki

Ühel äsjasel eesti kirjanike omavahelisel koosviibimisel küsisid mitmed kolleegid Helga Nõu käest: Millal ometi tuleb sinu "Paha poiss"? Millele Uppsala lähedal elav autor teravmeelselt-kahemõtteliselt vastas, et paha poiss ei tulegi, sest teda kui isikut pole tema uues romaanis üldse mitte olemas. Paljudel kirjandusehuvilistel oli nimelt tekkinud arvamine, Eesti Kirjanike Kooperatiivi eelteateid lugedes, nagu oleks Helga Nõu kirjutanud teismelise nooruki probleemidest või tema kõrvalolekumise normaalset elurajalt. Ei, paha poiss on hoopis sõna "oleks", mis inimeste santusi võinuks hoopiski muuta kui nad oleksid teistest vanemast sündinud, teistel maadel elanud, teistel aegadel või päevadel midagi ette võtnud, jne. jne.

Et reaktsoon lugejaskonna poolt Helga Nõu uue raamatu ilmumise puhul on elav, seda tõendab allkirjutatu jutujamine paarikolme kirjandusehuvilise, kes "Paha poisi" juba esimesel õhtul peaaegu läbi lugesis. Romaan on juba omatähelehituselt nii põnev, et nõuab "ühe sõnnuga" lõpuni lugemist.

Tegevus toimub osavate tehniliste stiilivõtete abil mitmel pinnal korraga, ja üksikute tegelaste saatused on osavasti üksteise sisse lükitud, nii et tekib ühe isiku lõhestumist kaheks ja vastupidi. Autor ise ütleb küll oma raamatu alguses, et "seost juhtumite I ja II vahel pealtmaha ei mingisugust". Ometi on nad kõik osaliselt ühes terviklikus, autori poolt pensusteni läbimõeldud, eudraamas.

Kõigil neil on üks saatuse nabanõör: ennast "hõrvarviki" pidevalt günekoloogil Jakob Krammil, roheliste sõimadega rootslanna Anna Estil, kelle peatükis "Kõnelemata kõnelused" on isegi absurden dialoog presidentide George Washingtoni ja Konstantini Pätsiga. Samuti ehitusinsener Arno Krammil, kelle ta neljas väljaspool abielu sündinud laps Anna Estiga (naise elu ühes versioonis) saab kõige armsamaks ning rootsi nimega eestlased Endel Livetil, kellel Anna Estiga tekib armuvahekord (naise elu teises versioonis).

Ja kõik "Paha poisi" tegelaste keerdkäigud saatuse labürintis saavad alguse Karula jaamas Valgamaal 23-dal märtsil 1921.a. sündinud rongiõnnetusest, mis ühel noormehele mõlemad jätid ält ära lõikab.

Traafiline õnnetuse juurde tuleb autor mitmel korral tagasi polemisreides mitmete võimaluste üle kui kõik oleks läinud teisiti. Kui oma esimesele armastusele vastu ruttav nooruk oleks jalga pannud kriiüksuvalde uute saabas'le asemel kalossid või kui jaama perroonil poleks lebanud savitükki, millel ta juhtus libiseema. Nii kerkitab mõiste "oleks" paha poisisa järjest üles.

Ühel argipäeva hommikul võtan kõne Uppesalase, et Helgale öhne soovida. "Mis puhul?" kostab kirjaniku reipalt rõõmus hääl, millel pole jumaltanu midagi ühist tema poolt kujutatud neurootiliste koduperenaiste olemusega. Siis vabandab kui ütlen, et soovin palju õnne uue romaani puhul, et niimoodi küsis, "aga nii harva juhtub, et keegi reageerib..."

Nähtavasti tekib meil elav kontakt publiku ja kirjaniku vahel ainult kirjanduseõhtutel. Kuna "Paha poiss" nii huvitavalt on üles ehitatud, küllsin, kas autor seekord tegi palju eelstööd või kirjutas otse, enam-vähem spontaanselt.

"Jah, seekord oli mul palju rohkem kondikava ette ära tehtud. Varemalt arenesid teema ja idee järkjärgult kirjutamise ajal. Seekord algasin juba kindla mõttega, et raamat tuleb niisugune nagu ta tuli. Vahetasin küll välist vormi mitu korda. Esimest peatükki näiteks kirjutasin mitu korda ümber, kuigi see juba

ammu valmis oli. Ideed olen eneses kandud aasta või koguni kaks. Mõõdunud aasta märtsis helistas Bernard Kangro Lundist ja teatas, et soovib mu uut romaani sügisesse poolsarja sisse võtta. Siis tuli suure hooga kohe pihta hääkata. Lugesin ise kaks korda korrektoori, vigu oli, ka ridu oli vahele jäänud."

Helga Nõu on kasutanud rohkesti autentset materjali oma raamatus. Nii on ta teinud pikema väljavõtte Rootsi staatistika gastaraamatust, mida alul üldse polnud kavas. Ka intervjuu india naisega on autentne, ajalehest võetud. "Mind rabas tema ja tema sügüdede erivaade armastusele, abielule ja naise positsioonile Indias üldse."

Kui "Paha poissi" võrrelda Helga Nõu abikaasa doktor Enn Nõu mõõdunud aastal ilmunud novellikoguga "Vastu võtt" siis leidub nende kahe teose stiilivõtteid, miljööd ja tegelaste hingelaadist kaunis palju sarnasust. Oma uues raamatus kasutab Helga õhtrasti haiglamiljööde valgustades teravalt Rootsis valitseva liberaalse teogaalse abordi probleeme.

Ta on selles haiglamiljöödes hästi kodus, kuna dr. Nõu töötab Uppsala ülikooli haiglas kopsuarstina ja on

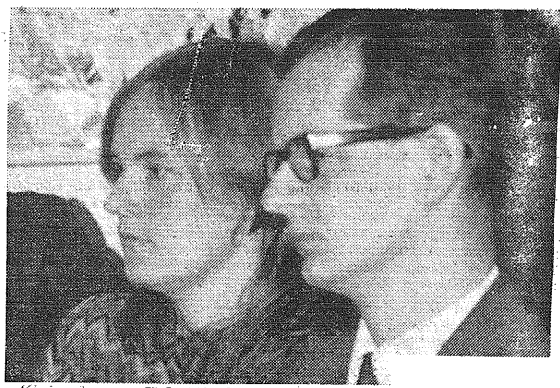
praegu üleamarsti abi. "Jah, me oleme teadlikud teatud mõjutustest. Elame ju samas linnas, ühe katuse all ja diskuteerime teineteise loomungit. Siiski leiame, et meil on eristil ja eriteemad, kugi miljööd on samad. Aga ma ei leia selles midagi paha ega ohtlikku meie arengule kirjanikena", lisab autor.

Küsimusele meie nii produktiivse naisprosaisti uute ülesannete kohta, vastab ta, et on Kanada Kultuuri Kogu juhatuselt saanud kirja, milles teda palutakse kirjutada üks absurden teatritükk, mida mõni eesti noorte näitetrupp võiks ette kanda.

"Ma ei ole midagi lavale kirjutanud, kui mitte arvestada ühte lühinäidendina kirjutatud pala minu novellikogus "Kord Kolmapäeval". Pean natuke uurima moodsa absurden näiteloomingu stiili ja võtteid. Tahhan lugeda inglasi Harold Pinteri ja vaadata, milliseid võtteid tema kasutab."

Mäletavasti olid peaosalisel Helga Nõu nimetatud lühinäidendis puurist pääseda ihkav hamster, noor auto-miuurija ja järsku sirelipuhmast väljjuv — August Strindberg. Nii et eeldused päris absurdsed teatritükkiks on igati olemas!

KARIN SAARSEN

Kirjanikepaar Helga ja Enn Nõu.

Naabrite kaastunne

Min. Heinrich Laretei surma puhul on Läti saadik min. Janis Tepfers Rootsi eestlaste Esindusele saatnud kaastunde avalduse kirja, milles ta muuhulgas mainib:

"Koos eesti vennasrahvaga Lääneme ministri Heinrich Laretei kuul silmapaistvat riigitegelast ja suurt patrioti. Ta oli kartmatu ja väsimatu võitluskaaslane meie ühises võitluses oma kodumaade vabaduse ja sõltumatus eest. Ta oli ka siiras ja sjiatundeline meie rahva ja maa sõber.

Ta elutöö ja sõdelev isiksus jääb alati helgeks ja tänuilikuks mäletuseks."

Läti Kesknõukogu kaastundeavalduse saatis esimees Imants Freimanis.

Vaba Poola saatkonnadüünik W. Patek on samuti kondoleerinud Esindust min. Laretei lahkumise puhul viidates temale kui ühele Esinduse rajajale ning avaldades sügavat osavõitu kõigi eestlaste leinast.

● Nacks siindis Karin ja Jüri Laanepoeg.

Lohaliku elu

STOCKHOLM

Aaviku matusepildid
Joh. Aaviku matusepildid on võimalik näha ja tellida Eesti Kultuuri Koondisest Eesti Majas. Samas on vaatamiseks ka Heinrich Laretei matusepildid.

STOCKHOLM

Esinduse Naisringi liikmetele
Esinduse Naisringi järgmine kokkutele on kolmapäeval, 18. aprillil kell 17.30 Esinduse ruumes, Sandhamngatan 1. Koosolekul toimum ka ettekanne. Kõik teretulemast!

Mustvalged abielud

WASHINGTON — Rahvastikubüroo andmetel on viimase kümne aasta jooksul Ühendriikides 41.223 valget naist abiellunud negrimest meestega.

Nendest abieludest oli 28.404 abielu lõppenud lahutusega ja ainult 16.419 abielu oli püsima jäänud.

Andres Küng kõneles Hollandi-estlastele

ROTTERDAM (EPL) — Eestlased Hollandis tähistasid alles märtsi lõpus Rotterdamis Eesti Vabariigi 55-dat aastapäeva. Selle hilinemise põhjuseks oli Hollandi televisioon ja Andres Küngi ülekoormatud tegevuskava, kes oli ette nähtud aktusekõnelejak.

E.V. aastapäeva koosviibimine algas palvusega mille luges ette seltsi juhatusliige pr. Lidke-Elders ja mis oli võetud peapiskop Johan Köpu Väikesest Palveraamatust. Selle paevaga mälestasime ka oma langenuid kangelas ja mõõdunud aastal meie seas surmaläbi lahkunud hollandlastest sõpru: hr. Dekkersit, hr. van Gemenenti ja hr. Rohdet. Avasõna ja tervituse kokkuvõtteile ütles eesti- ja hollandi keeles ES esinaine V. Saidlo-Belfinfante. Tuletades meelde meie ühist saatust, ühist tulevikku ja seda, et meil kõigil on õigus ja moraalne kohustus võidelda kaesolevas olukorras kõikide võimalike abinõudega oma kodumaa taastavastamise eest.

Järgnes Eesti Seltsile Kanadas Ülemaailmse Eesti Päevade Peatoimkonnalt saadunud Eesti lipu pidulik ütenandmine. Lipu tõi sisse Peeter Belfinfante ja ES esinaine, lugedes ette lipuga koos saadunud kirja, andis selle üle seltsi varahoidjale pr. Hilda Rohde'le, kes lipu vastu võttis sõnadega: "tänuaga võtan vastu selle sini-must-valge lipu ja täotan seda aus ja truuduses hoida."

Järgmisena deklameeris Kati Kopvillen Marie Underi luuletuse "Mälestus ja töotus".

Päevakohase kõnega esines Andres Küng Rootsis, kes temale omase asjatundlikkusega selgitas praegust olukorda Eestis ja teistes Balti riikides. Tuginedes faktidele, analüüsis ta reaalselt meie riigi ja rahva tuleviku võimalusi. Koosviibimisest osavõtnud hollandi, soome, rootsi ja austraalia külalistele andis ta oma kõnest kokkuvõttiku ülevaate perfektses inglise keeles.

Lõppsõna ja ES juhatusse tänu osavõtnule, esinejatele ja koosviibimise hääks kordaminekuks kaasaitanule ütles seltsi sekretär Eino Roode. Pi-

dulik osa lõppes Hollandi ja eesti hümniidega.

Pärast lühikest vahetega järgnes Olaf Kopvillen "ühemehe teater", ta esitas nii humoristlikke kui ka südamessõjusest küllastatud igatsulaule. Kõik ta esinemised võeti vastu suurima tänu ja kiitusega.

Andres Küng oli Rotterdamis.

Ettevaatust kalooriajahiga!

Paljud, kes on kehakaalu hoidmisega raskusi, vähendavad oma söögiportsioneid või hüppavad koguni söögiaegadest üle.

Sellega pääseb küll kalooriatest, kuid samaaegselt kahjuks ka teistest tarvilikkudest ainetest nagu mitmesugused mineraalained, proteiinid ja vitamiinid. Neid aineid on organismil hädasti vaja.

Nüüd on MARABOU hakanud valmistama üht uut söögiainet. — BALANS — mis on just mõeldud mitteküllaldase toidu täiendamiseks.

BALANS on kalooriatevaene, kuid rikas proteiinidest, vitamiinidest ja mineraalidest.

BALANSI on kolme maitsega: kakao-, kohvi- ja kaeratumimaitsega.

Moderaatide meeleavaldus

3000 moderaatse konduseraskonna liiget demonstreerisid Stockholmis marsiga läbi linna Sergeli-turu-le, avaldades rahulolematust sotsiaaldemokraatide poliitikaga.

See oli esimene korda pärast 1934-ndat aastat, kus konservatiivne erakond on tarvitanud meeleavaldusemeetodit. Äratus tähelepanu, et rongkäigus esines ka plakat "Vabadust Baltikumile".

Teater Göteborgis: "Juhansonid reisis Soomes" Karl Printsmaniga peaosas

GÖTEBORG (EPL) — Laupäeval, 31. märtsil andis Stockholmi Eesti Teater Göteborgis, Munckebäcke gümnaasiumi aulad, esietenduse lavatükiga "Juhansonid reisis Soomes". Lensi Römmer on dramatiseerinud Ilmar Taivo romaani "Juhansonid reisis" esimese osa, nn. väegrupi "Osasto Juhanson", milles peegeldub eesti poiste rindetegevust Soome jätikusajal, nähtud läbi kirjaniku huumorimeele.

Ütleatakse, et ehtne huumor on see, milles on segunenud naer ja pisarad. Täoliselt huumorit kannab ka romaan "Juhansonid reisis". Ja selles osas on tal paratamatult "hingesus": sõdur Shveiki-lugudega, kuitagi Vello "Soome seda oma programmi-artiklis elab.

Lensi Römmer tahab tõenäoliselt rõhutada dramatiseeringu identist "Juhansonid reisis" sellega, et ta säilitab romaani pealkirja, lisades sellele ainult sõna "Soomes". Tegelikult on dramatiseeringus üsna napilt reisisdegale teemid. Nendest kõneletakse küll, kuid tegevus on suures ulatuses staatiline.

Seetõttu võimaks näidendile leida mõne teise tüüli ja siduda seda mitte reames Voldemar Juhansoniga vaid reames Karl Printsmaniga, kes on kahtlemata kujunenud näidendi peategelaseks tänu Artur Siku osakundusele ja silmapaistvale mängule.

Edmar Kuus ei olnud sattunud õigesse ossa. See pole tema süü. Kuigi reames Juhansonile on autori poolt antud suurepärase sõnastus, puudub selles omelt see inspireeriv ja dramaatiline pinge, mis on eelduseks Edmar Kuusi näiteksile.

Rõumustavaks nähtuseks oli nooremale jõudude esinemine, mis oli loomulik ja seetõttu vältimatult ehtne. Selles ühenduses väärivad eriti mainimist Mart Kikerpuu Kronströmina ja Tarmo Sepp Pismasa.

Agas kõik teised, nooremad ja vanemad — Väino Konga, Rein Vellner, Alar Laas, Madis Gering, Elmar Kold, Roman Väli ja Ilmar Looand — andsid väärirka ja väärtusliku panuse nii individuaalselt kui ansambli-likes osades meelejäävaks teatrihõlts.

Dramatiseering pakub üsna lähedase pildi romaani esimesest osast, vältides arvatud muidugi tegevuse asetus ja mõned muud paratamatud — ning leidlikud — ümberpaigutused lavatehnoloogilist aspektist. Ei puudunud ka dramaatiline kulminatsioon: see kerkis esile ühenduses purjuspäise leitnant Kurkise luureleminekuaga. Ao Vaksi muidu õnnestunud lava-

kurjunduses jättis korduvalt silusteeritud aivärava mulje. Metsamaastik Vuoksi ääres oli imponeeriv.

Göteborgi eestlaskonnas peitub kahtlemata mõnel määral "kolkapatriotismi". See järeldeb arjaolust, et kohapealse näiteringi üritustest on osavõtt alati suurem kui külastustendustest. Seekord oli maksulist publikut ümmarguselt 200, millise arvuga on pisut raske leppida.

Kohalolijad tunnustasid etenduse õnnestumist soja suhtumise ja tähelepanu, Aplause oli rohkesti. Göteborgi Näitering tänas külakosti tootajaid lilledele ja väikesele pakiga. (EPL/MR).

TUNDEPURSKED

Praegu on Gumnessoni kunstigaleriis, Strandv. 17, käimas Gertrud Wieselgrieni maalide näitus. Ta eestisidemet tõttu lapseas ole Gertrud v. loomungust meie lehes jutut juba mõeldud aastal, kui ta esimese oma loomajoonistega Harry Lundi juures. Seekordne näitus on aga välja kuulutatud Jacko Wieselgrieni nime all ja seetõttu jäi ta allkirjutanutele oigusse tähele panemata, kuna ei mõistnud oletada identist nende kahe nime vahel. Jacko on aga Gertrud W. lemmiknime Eestist saadik, nagu ta

ütles. Et rootslased tal seda pole tarvita soovitanud, paneb ta nende väheste huumori arvele. Siitpeale jääb aga Jacko ta kunstnikunimeks. Jacko W. on säilitanud lapsepõlves Tartu koolides õpitud eesti keele ja võime selles keeles kunstist j.m. vabal vastel, mida kunstnik keeleharjutuseks heameelega teeb.

Näitus ise on ulatuslik ja mitmeti huvipakkuv: siin on temperamenti, viitavalt, õrnust ja elurõõmu õis. Motiiviks on tühti ja kodulinnu Liidingõ vaated — vanad iidilised majad ja aiad, mis kaavad või ongi kadunud. Siin on aga ka vahutatuid mägiõjasid ja ekstaatiliselt hõlts, peale selle ka taltsalt karakteristilikke portreid.

Jacko Wieselgrieni maalid on sageli ekspresionistlikud tundepeetused, kus südamelehedast motiivi vahendamise värvi helde pastosus, mis kujutatava teeb peagu kolmemeetrilist reljeefseks. Aiad vanade majadega on kui värvirõõms muinasjutu. Iga lehtpuu rohelusel on oma nüanss, okaspuu mahlakad rasked toimid eraldavad teravamiin majade punasel ja valgel taustal. (Östra Ytringe, 17), või novembri hallid nõitunud puud teisal, mida aga päris surra ei lase majade ere punane (Längängen, 33). Lille maalil Summertime 1972 (21) on lahti pääsenud tõeline värvide sümfonia mille muusikalist üldmõju rõhutab veel lilledele vahele peidetud mandoliin. Nisugune ekspresionism ei takista aga kunstnikku vägagi impressionistlikul moel nägemast erinevaid aastaaegu samas motiivis ega ka kujutamast väga raskesti tabatavaid talvevalguse nüansse tumemaalidel (Vinterlandskap, Längängen, 5).

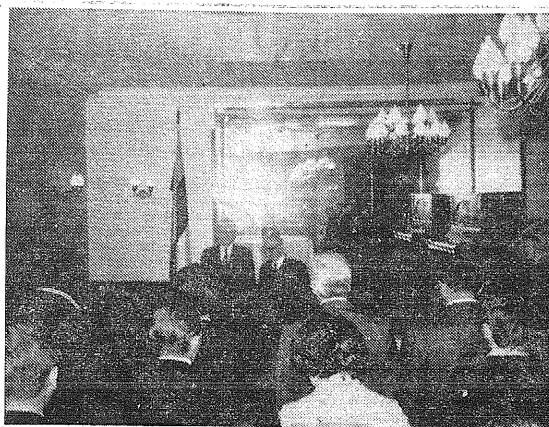
Maastikumaali kõrval on aga Jacko W. ka tundiiku pintsliga portretist, mida tõendab näit. ta Autoportret 1972.

Rootsi arvustus on olnud Jacko W. suhtes väga tunnustav ja kunstnik on pärast oma akadeemia-aga saanud terve rea stipendiume, nendest käesoleval aastal suure riikliku tööstipendiumi. Esindatud on ta peale mitmesuguste kultuuriasutuste, eesotsas Liidingõ linnaga, ka Nationalmuseumis.

Jacko Wieselgrieni on erk kunstnikuslikus, nõrkade narmasjuurtega ka eesti kultuurimuda ulatuv, kelle moodust vanamoeline loodustetaju ja nostalgiline õrnus vana ja kaduva vastu ei ole ehk võõras meeligi, aegade jooksul mõndagi kaotama harjunute meeltele.

Näitus jääb avatuks 15. aprillini. EEVI END

● Stockholmis kuulutati abiellujatena maha Pääro Ustav ja Kersti Vannaselja. Laulatus toimub Jakobi kirikus 5. mail.

Ka eestlased Taanis said ülemaailmselt Eesti Päevadele tervituseks sinimustas lüpu, mille Vabaduspäeva tähistamisel, kus kõneles dots. Ilmar Sulg Helsingborgist, kandis sisse sõjaveteran Johannes Mereväli (lipuga püüdi). Ajakirjanik David Karopun tema kõrval avasõna ütlemas.

N. Liit nõuab male suurust enamat

MOSKVA — N. Liidu valitsusele alluv spordikomitee on asutanud kaks maleliiget ja on hoiatanud ühtlasi Boris Spasski- ja Tigran Petrosjani-taolisi tühti, et nad peavad töötama kõvemini ja mingima sagedamini, viimaks langemast alammase sarja. Ajaleht Sovjetskaja Sport paljastab, et hoiatus on otsene järeldus Spasski kaotusest Bobby Fischeri vastu maailmameistrivõistluses m.a. Lehe järgi on spordikomitee arvamusel, et Spasski puudus tahe ja otsustavus selle võistluses, kuna ta oli "õitunud vähe ega olnud osa võtnud tähtsatest turniiridest".

Spordikomitee on süüdistanud ka endist maailmameistril Petrosjani ja suuremeistril Mark Taimanovit, kes "ei mängi hästi, ehkki nad on selles võimelised". Nimetatud kui ka teised meistrid ja suuremeistrid ei tegevat küllaldaselt "analüütilist tööd" ja on kaotanud oma "sõdurliku stiili".

Uue korralduse kohaselt kuuluvad meistrid ja suuremeistrid esimesse liigasse, kus on 15 liiget ja kes peavad osa võtma Moskvas 2.—28. okt. toimuvast N. Liidu malemeistrivõistlusest. Selle võistluse 9 paremat jäävad liigasse järgmiseks aastaks, kuna ülejäänud langevad teise liigasse. Teise liigasse kuulub 16 liiget ja nende turniir korraldatakse 2.—27. okt. s.a. Tallinnas. Selle turniiri 6 paremat siirdub esimesse liigasse.

Spordikomitee on tauninud ka "värvitute viikide" rohkust malemängudes ja on annud korralduse, et viike saab lubada rahvuslikes võistlustes ainult vahekohtuniku nõustamisel ja sel juhtumil, kui on tehtud vähemalt 30 käiku.

Laulupeo ajal noorte kunstinaitus

Noorte järjekordne kunstinaitus korraldatakse ühenduses Stockholmis eesti laulupeoga Eesti Majas ja Noorte Kunstigrupi ruumides, Grev Turegatan 15 III tr. 31. mail.

Noored, kes on huvitatud oma tööde esitamisest (üle Rootsi), on tere-tulnud. Lõhemat informatsiooni esinemise kohta annavad Noorte Kunstigrupi esinjad Mart Kikerpuu (tel. 08/710 61 58) ja Piret Puusepp (tel. 0758/14 841).

Hollandist laulupeole

ROTTERDAM (EPL) — Hollandi eestlased on otsustanud osa võtta juuni algul Stockholmis toimuvast laulupeost. Siinne grupp osavõtjaid sõidab Rootsi koos Saksamaa eestlastega.

POSTIAKVE 69 47 71 FALKÖPING
VABAÕHUPIIRKOND EESTI SKAUTLIKELE NOORTELE

Eestlased on ainuke vähemus Rootsis, kel on kaks korda nädalas ilmuv informatsioon- ja uudiste-leht päevaajakirjanduse tüübist, eestluse häälekandja

EESTI PÄEVA-LEHT

Seda eelist on eesti rahvusgrupil põhjust hoida üldise kogunemisega tellijaskonda. Rootsi ajakirjandusel on rasked ajad ja neile antakse riiklikku abi. Eesti ajalehte ei aita aga keegi muu kui eestlased ise. Seepärast on oluline, et

Kõik eestlased on eesti ajalehe TELLIJAD

Telistaige EPL talitusele tel. 08 21 84 46. Paneme Teile ajalehe käima. Või tellige otse kõikidest postiasutustest Rootsis ja Skaaniana-vias.

Richard Koolmeister: KAHE USU SARKOFAAG

Rooma ajaloolane Cornelius Tacitus (55-120 p. Kr.) teab jutustada oma teoses "Germania" (45:2), et aestid kummardavad jumalaemat (matrem deum venerantur) ning kannavad oma ebausu märgiks metsesa kujusid: "see komme asendab neil relvi ja igatliki kaitsevahendeid ning teeb jumalanna kummardajaid julgeiks isegi vaenlaste keskel."

Palju muudki kirjutab Tacitus nendest aestidest, keda ühed peavad eestlasteks, teised lästlasteks, kolmandad leedulasteks ja preislusteks või koguni Baltimaadelt varasemaits asukaiks, kellele emilisest kuuluvust pole võimalik kindlaks määrata.

Eestlaste tootmist kinnitatakse, et Aesti on annud Eesti nime. Arvan, et võime sellega leppida ja rahul olla. Tacitus on meid nimetanud ja mida muud veel peaksime soovima?

Nüüd pole Tacitus teinud ainult peamurdmist eestlastele ja lästlastele vaid ka paljudele teistele. Nimelt on Tacitus oma aanaalides (XV:44) ainult ühe lause pühendanud kristlastele. Sellest on tehtud järelüks: Jeesus pole kunagi elanud kuna Tacitus ei tea temast midagi oluliselt jutustada!

Lugesdes Tacitust ja vaadeldes Efeoses varakristlikku marmor-sarkofaagi, seisame kolmanda küsimuse ees, mis on öieti kahe eelmise probleemi vaatluse tulemuseks.

Efeose marmor-sarkofaag on kahe usundi, vana-kreeka ja ristiusu, hauakivi. Kuna ma pole selle kohta leidnud ühtegi ametlikku seletust, siis ei jää mul muud üle kui turistina avaldada oma arvamisi, tähelepanekuid ja muljeid.

Kivifrangidelt relieefi keskel on suurelt väljaraiutud kreeka A ja O (kreeka oomega), mis on ristiusu üheks sümboliks, mida on kasutatud sarkofaagidel, müntidel, sõrmustel, ristidel, kirikukelladel, raamatukaantel, lampidel ja küünaldel.

Päinit on see sümbol Johannese ilmutuse raamatust, kus see korduvalt esineb: "Mina olen A ning O, esimene ning viimane, algus ning ots". Algab ju kreeka tähestik allaga (A) ja lõpeb oomegaga (O).

Nüüd ei ole selles osas kahtlust, et meil on siin tegemist ühe kristlase hauakiviga, kus oomega on välja tõstatatud võidupärjana, suure ja pikka on ning mille üllemisse ossa on paigutatud "A".

Parental pool sellest on figuur, mis kujutab täishabab kandvat meest, seismas kõrgel alusel. Vasakus käes hoiab ta karjasekeppi ja parema käe on ta tõelne üles A ja O poole näidates. Iseloomulik on ka figuuri drapereering, himation, karjase riietus, mida öösel kasutati vaibana. See on riietus, mis sageli esineb apostlite juures.

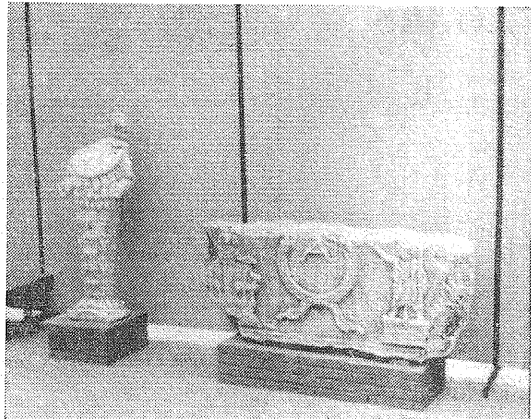
Siin aga kujutab ta arvatavasti Jeesust kui head karjast ja kes on A ja O.

Suureks üllatuseks on sarkofaagi vasakpoolse nurga relieef. See kujutab kõrgel alusel seisvat Efeose jumalannat Artemist, kes on kaunistatud looma- ja munaormamendiga, ja hoiab oma vasakus käes keppi. Figuuril külgedel asuvad hirved, kes on pööranud oma pead jumalanna poole. Et ei oleks kahtlust Artemise suhtes, on muuseumis paigutatud sarkofaagi kõrval võrdluseks pununud peaga Artemise kuuju.

Ja nüüd seisamegi küsimuse ees: kui see on kristlase sarkofaag, miks on siis siin toodud Artemise pilt? Mis on Artemisel tegemist Kristusega? Vahest on siin jäädvustatud Efeoses kullasepp Demetriuse demonstratsiooni ebaõnnestumist apostel Pauluse vastu ning ristiusu võitu paganlike figuur apostel Paulus, mitte aga Jeesus.

Kindel on, et meil on siin tegemist kahe maailmavaate, kahe usundi kohtamisega. Aga see on imeküllane kohtamine, nimelt kohtamine haual.

Võrreldes kõiki teiste minu teadaolevate sarkofaagidega, on see väga erinev. Varakristlaste sarkofaagid ei

Artemise kuuju ja varane kristlik sarkofaag Efeoses (autori foto).

erine paganlikest oma kujutuste poolest. Loomade pead, stseenid jahi- ja loomade ja kalapüügist jne oli tavasine. Olid ju samad meistrid kes valmistasid hauakive nii paganatele kui ka kristlastele.

Hiljem tuli järk-järgult kristlikele motiividele sarkofaagidele. Kolmandal sajandil domineerisid piibli motiivid. Mõned neist eriti heade relieefidega asuvad nüüd Roomas lateraal muuseumis, Peetri kirikus ja mujalgi.

Efeoses kahe usu sarkofaag on iseloomulik ka matsekombel. Palju on säilinud vana-kreeka, eriti aga vana-rooma matsekombest ristiusus. Olgu siin kohal sedapuhku eiste tõttu üks neist, nimelt surmule raha kaasandmise komme.

Dr. F. J. Wiedemanni järgi anti veel a. 1876 Eestis surmule kirstu kaas pistud raha, mida kutsuti "valguks", st. "valgeks". Kombe tähendusest ei tea ta midagi jutustada, isiklikult olen näinud koostulama, et surmu silmalaole asetati metallraha. Seda põhjendati silmade sügemise vajadusega. Aga komme on vanem ja mõtetsem.

Vanas Kreekas pandi matmisel münt surmu suhu. Mõte oli: surmul on raha vaja, et tasuda padimees Karomile sõidukulud maa-alusel jõel, et pääseda surmule saarele. Komme on arusaadav, kui mõtme sellele, et Vana-Kreekas kasutasid inimesed suud portnemeena. Raha hoiti lihtsalt suus. Lihtne ja praktiline.

Eesti Päevalehte hakatakse tootma täiesti uues tehnikas

Lihavõttepühade ajal leiab aset muudatus Eesti Päevalehte trükitehnilises osas seoses sellega, et Eeskilgust-Kuriren läheb vanalt (mehaanikalt) üle uuele fototehnikale. Lõpptulemuseks on trükitehniliselt parem produkt nii pliidite kui teksti osas. Mundetakse ka lehe pühikirja, mis on senisest pisut suurem ja seega kergemini loetav. Uus tehnika on kasutusel vaid paari teise ajalehe juures Rootsis ja kogemused sääl on head.

Märgukiri W. Brandtile

NEW YORK (VES) — Ülemaailne Eesti Kesknõukogu sai Saksas Liiduvabariigi suursaadkonnalt Washingtonis, D.C. kirjaliku teate, et suursaadkonna vahendusel saadatud Kesknõukogu märgukiri liidukantsler Willy Brandtile on käiku läinud.

Ü. E. Kesknõukogu esitas liidukantsler Willy Brandtile pikema märgukirja Lääne-Saksamaal asuvalte Petersi kloostri varanduste küsimuses. Saksas sõjaväevõimude poolt toodi Petersi kloostri väärtasjad 2. maailmasõja ajal Saksamaale ja need on hoiul Saksas riiklikus asutuses. Nüüd on N. Vene valitsus hakanud neid väärtuseid müüa jõuduma. Ü. E. Kesknõukogu näitas esitatud märgukirjas Eesti Vabariigi kirikute kohta kehtinud seaduste põhjal, et kirikute ja kloostrite varanduste seaduspärane omanik on Eesti Apostlikuusu Sinod, mis asub Rootsis, kellele tuleks varandused välja anda.

Akad. eksamid

Lundi õhtukooli arstiteaduskonna lõpetas arstina med.lic. astmega Margus Mügi Stockholmist.

Tallinnas suri 4. veebruaril Aleksander Piip, sünd. 8. novembril Tuhalane vallas.

Alguses muidugi võib oletada, et üks või teine asi on puht tehniliselt vähem perfekte, kuna tehnika on absoluutselt uus ja võõras. Ka töötajatele trükitöös, kes peavad end algusest lõpuni ümber koolitama. Kui aga asi täies ulatuses käiku läheb, annab ju isegi väene kogemus ja praktiline positiivne tulemus.

Nagu nimetatud, kaob vana Gutenbergi-aegne tina täielikult, samuti trükimist, kuumus ja masinate müra. Kõiki vanaaegseid masinaid asendavad elektroonilised aparadid, raaliid.

Toimetusest saabuvad käsikirjad kodifitseeritakse vastavalt soovitud stülistoridele, misjärele need kirjutatakse perforatsioonidele. Sinna salvestatakse nii pealikirja, alapealikirjad, ingressid ja pliidtekstid.

Perforint omakorda lastakse läbi raali, millest valmis artikkel sõna sõna otses mõttes "voolab välja" täiesti valmis olukorras. Jäeb järele vaid korrektuur ja küljendamine.

Küljendamine toimub kleepetehnika ette valmis trükitud lehekülgedele — toime tegelikult vaid pliidte juurdelamisena. Pildid on enne seda saanud vajaliku rasteri vastavas reproduktioonisoonkonnas.

Küljendatud leheküljed kantakse üle nn. nallonprintiplaadile, misjärele toimub trükkimine rotatsioonimasinas. See on tegelikult ainus koht, kus veel esineb trükivärvi.

Uue tehnikaga kaasuvad paremad töötütingused, ajalehe töötajatele. Kaob hälviv müra, kuumus ja mustus. Uute loakaalide pörand on üleni kaetud vaipadega, need on valged, õhrikkad ja absoluutselt puhtad. Tegemist on puhtakujulise "kontorimaastikuga".

40 eestlast Saksas vanadekodudes

MÜNSTER (ER) — Kui 1951. a. kevadel avas oma ukse Berchtesgadenis "Insula" nimeline vanadekod, mis rahvusvahelise põgenikeorganisatsiooni IRO poolt Luterliku Maailmaliidu abil ja toetusega asutati Baltimaadelt pärinevate vanade sõjajärgsete majutamiseks, leidis seal eluameks ka grupp eestlasi, kellel puudus vanaduse ja haiguse tõttu võimalus emigreerumiseks. Nende arv oli toodud 72 — neist naisi 51 ja mehi 21. Praegu on kahjuks neist veel järele vaid 2 meest ja 1 naine.

Aja jooksul lahkus neist teistes vanadekodudes või emigreerumise teel 9 naist ja 6 meest. Rõhuv enamusest lahkunuist — 41 naist ja 13 meest, kogusummas 54 kaasmaalast puhkavad aga viimat und Berchtesgadeni mägiakalimistul.

Praegu elavad veel eestlaste "Insula" vanadekodus endine kaupmees Aleksander Oöpik, kunstiaaiaer Aleksander Mandre Tartust ja Julie Paavel Virumaalt. Vanadekodu address on: 8422 Strub ü. Berchtesgaden, Altesheim "Insula".

Sama lugu kui eestlastega, on kordunud ka lätlaste ja leedulastega, kelle liikmete arv on langenud sama kiiresti ja kõik vabanenud kohad on täidetud nüüd sakslastega, sest baltimaalaste hulgast ei ole leidunud neid, kes oleks soovitud hiljem minna vanadekodusse.

Kõige rikkem eestlasi on praegu

Eestlaste 10 miljonit dollarit

TORONTO (EPL) — Toronto Eesti Ühispaniga peakoosolekul selgus aruandest, et panga ärisel on esmakordselt ületanud 10 miljoni dollari piiri, mis on suur summa, kuna Torontos ja selle ümbruskonnas elab ainult umbes 10 000 eestlast. Hoiuarved kasvadis aasta jooksul 1 77 000 dollarit.

Springe vanadekodus (14) ja Umi lähedal Dornstadtis (9). Peale selle viitib neid veel 15 ümber üksikuna teistes saksas vanadekodudes. Kokku on Saksamaal vanadekodudes veel 40 eestlast.

Andres Küngi uus raamat Baltikumist

Bonni kirjutase Aldus-See-riasi ilmus Andres Küngi uus raamat "Vad händer i Baltikum" (Mis toimub Baltikumis?).

Raamat on määratud laendama rootslaste teadmisi Balti riikides ja rahvastest, mis pärastjõua aastatel, kui need maad on langenud N. Liidu okupatsiooni alla, on siin langenud unarusse. Andres Küng annab aktuaalse pildi eestlaste, lätlaste ja leedulaste praegusest olukorrast ning nende määde arengust pärast Teist maailmasõda.

Raamat on saadaval Eesti Kultuurikoondises Stockholmis Eesti Majas.

Seitsme venna agressiivsus väga soomelik

TAMPERE — Aleksis Kivi ahihanna laureat Veijo Meri, kes kilbas-tas hiljuti Tampere kirjanikke, jutustas, et ta kirjutas teos Aleksis Kivist, pannes paljudele paljusid tähelepanu. Raamat peaks ilmuma eeloleval sügisel taskuformaadis. Aamuleht ütles, et Aleksis Kivi ei ole seniilmunud raamatuis kuigi põhjalikult iseloomustatud. On huvitav teada, milline mees ta on Veijo Meri nähtuna.

Meri kõneles Tampere soomlaste agressiivsusel. Tema lähtekohtaks oli Kivi Seitse venna, mille agressiivsus tunduvat paiguti väga koduselt. Agressiivsus ei ole võõras tänapäevase soome kirjanduses. Selle kohta tõi Meri näited Salama teostest.

Meri vaatles ka kuritegusid, mis on omaes soome rahvale. Ta leidis kaks sellist: üks on viinapudelist tulenev ja teine on oma perekonna purustamine. Esimesel juhtumil on tegemist isiku õiguse solvamisega. Teise juhtumiga kohta arvas Meri, et küsimus ei seisita mitte perekonna vihkamises, vaid pigemini tarves päästa pere häbit, millesse ta on sattunud mingi olukorra tõttu.

On olemas kaks täiesti üksteisele vastukäivat asjaolu, ütles Veijo Meri m.h.: ühe kohasel on soomlased vägivaldsed, aga teise kohasel on nad head ja rahulikud inimesed. Kalevala järgi on vanad soomlased olnud ilmselt rahulik rahvas. Kalevalas ei esine veretööd. Aga Aleksis Kivi Seitsmes vennas on rohkesti vägivald, mida ka Kivi-päevil rohkesti esines, eriti tema koduvallas Nurmijärvel. Seda põhjastas Helmingi lähedus. Ka Kivi olnud ise agressiivne. Ta sattunud mitmel juhul löömisusse. Meri järeldas, et Kivi agressiivsus on psühholoogiliselt mõistetav, kuna tal tulla oma erakuse tõttu koolis palju ebaõigust taluda.

Kuritegudest kõneldades palju, aga neid on vähe uuritud. Nende uurimise on hädavajalik, toonitas Meri.

Kirjanik Aapo Jankola tähendas m.a., et liiklusvägivald on tänava vägivaldast hullum. Kirjanik Viitso Linnanenentis, et vägivald sisaldab niha-sti bioloogilisi kui ka füsioloogilisi põhjusi, aga kumbagi põhjust ei ole seni veel täielikult läbi uuritud.

Mägilihavõtted Shveitsis

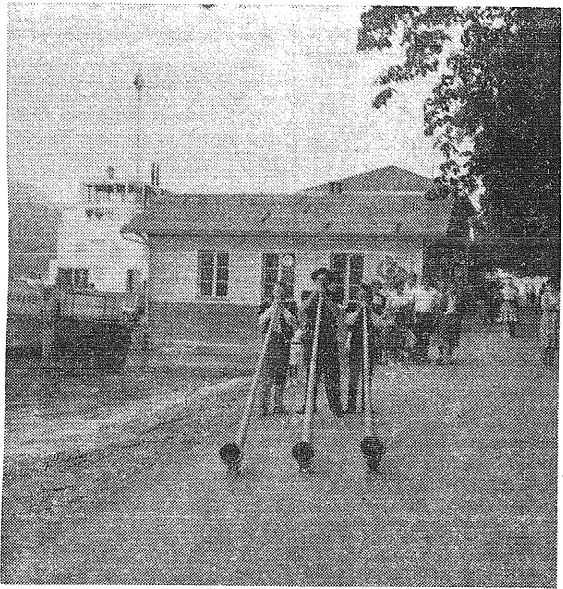
Kui Eestis kevadpühade (lihavõtte) traditsioonid domineerivad, siis Shveitsis mägilüüdes asendab neid meie elustunnetega. See tule süüdata ka hõõrumise teel või tulekivi abil, ja ta omistatakse vaikselt laupäeval kirikus. Seetõttu kannab ka lihavõtte laupäeva tulomistamise päha (Tag der Feuerweihe) nime. Tuli, mis omistatakse, on pühase sümbol ja kinnitus, et soojuse ja valguse kuulub vait. Kirikus süüdatakse sellest tulest kõik küünlad. Ka tunakse see tuli kirikust kodudesse. Selleks süüdatakse kirikus kasekännad. Et vältida peavalu, poleatakse selles tules (pea kallutamise teel) ka vähe juukseid.

Mägiliüdes, kus kirik puudub, toovad oruküladest tule üles mäele poisikesed, kes saavad selle eest siis mune, päikleid ja raha. Kirikust toodud omistatud tulega süüdatakse hoides puud. Need poleatakse selleks, et saada nn. lihavõtte-süsi (Osterkuchen), mida süüdatakse majas koise halva (haiguste ja noidude) eemaldamiseks. Ka kaitsvad need süsed karja ja maju, samuti inimesi süsi, kui neid süsi kantakse taskus. See on peamiselt kaitses välgu vastu. Kui kari kevadel alvadele (alpi karjamaadele) saadetakse, siis tehakse selle söega kaitses iga looma seljale risti.

Palmipuudepühil võetakse lehmadel kaelast kella, sest tavaks on, et vaikselt nädalal vaikivad kõik (nii kirikute kui lehmade) kella. Aasta suurima pühana esineb suur-reede, mida iseloomustab täielik vaikus.

Tervistava ja kaitsva toime omab ka lihavõtte vesi (Ostervasser). Küllades kõik inimesed ootavad lihavõtte kella helinat, ja niipea, kui kella hakkavad lööma, joostakse võidu koige lähema voolava ve juurde, et pesta sel käsi. See võit kindlustab kogu aastaks kaitses koige nahahaiguste vastu. Ida-Shveitsis küllades raputatakse süsi, kui lihavõtte kella helisevad, omana- ja teisi viljapuid, et kindlustada neile viljakus.

Paljudes küllades toimub esimesel ilgestumise pühil kirikus leibade ja juustu omistamine. Pärast omistamist jagatakse see leib kiriku ees ootavatele vaestele. Need kutsuvad sin-

Hügelkarjapusanate-luuride puhumine kuulub shveitslaste rahvatraditsiooni. Pildil kolm luuripuhujat oma oskusi demonstreerimas.

na kohalik pastor. Leiva korval saavad vaesed ka juustu ja veini. Lisaks korraldatakse paljudes küllades lastele küla vaimul lihavõtte-mängud. Lastele jagatakse vaimul lihavõtte-toite, päikleid ja mune. Ka piserdatakse neid veega, et kindlustada neile tervis. Vees lahustatakse ka soola. Nii vesi kui sool omistatakse kirikus.

Lihavõtte hommikul lapsed küllatavad ka oma ristivanemaid, et need- del vastu võtta lihavõtte kingid. See on nn. lihavõtte toimine. Lisaks on kombeks ka munade koksi-mise süsi, kui päike tõuseb. Lööakse vastastikku kolm "koksi", sest ka päike tegevat lihavõtte hommikul toomise ajal kolm hüpät.

Lihavõtte toiduks on eriline küpsis — lihavõtte tall (Lamm), millest üks omistatakse kirikus. Oma vormilt meenutab see küpsis päikesi. Seega vna-aja ohvriküpsis, mis kindlustas perlele omistuse. Kohalt meenutab nende küpsiste vorm ka palmilehti. Berni piirkonnas (ehk nn. Berner Mittelland alades) süüakse lihavõtte hommikul ka kapsapirukat.

On loomulik, et ei puudu ka lihavõttejainas, ja tema poolt toodud — peidetud — munade otsimine. Lisaks on tavaks lihavõtte võidujooksud munade ning munade kandmine ühest korvist või kohast teise. Need võistlused korraldatakse isegi küllade vahel. Igal küllal on siis kanda tavai-selt 200—300 värvikirevat muna. Voit- ja küla saab auhinmana koik munad.

Varem korraldati ka suured lihavõtte rongkäigud. Koigist neist koige omapärasem oli Iihumike rongkäik Bernis, mis meelitas koik bernlased tänavale. Lihumiku kandidid puusid Iihkonda ja neil olid kaasas ka lihavõtte härjad. Nende ajamine läbi Iihna sümboliseeris paastu (Iihahel- lute) loppu ja kuulutas, et jälle algab lihavõtte (kasutamise) aeg. Rongkäig- uga Iihandusid müüa lobustused ning söömine ja joimine.

Lihavõtte olid — ja on — koikjal rümpupühad. Kuid Iihlasi ka kevad- pühad, mis toid sonumit, et taas päevad pikenevad ja muutuvad pide- valt soojemaks. Elu võit ja ülestus- mist sümboliseerisid munad, millede värvimiskunst küllades omastet tead- sus. Näileks seotakse keedetavate munade külge taimi ja oisi, millede kuju jääb keemisele munade külge. Ka osatakse sibula kooi kasutada mitmel viisil. Enne pühi on sibula koores isegi turul müügil. Ka ei puu- du munadel salmid. Lääkima hoo- rü- takse nad pekitamara abil. Munad värvitakse võimalikult kirjuks, sest

just kirjud munad pidevat olema on- nemunad. Mune keedetakse otbrasti, sest tavaks on, et poisid käivad neid küllas (nagu Eestis) korjamas. Ko- hati keedetakse ka tangupuutu ehk nn. urvapuutu, et oder hästi kas- vaks. Peale keedetud munade süüak- se veel munapuutu, munavõid, koku- piima ning kas vasika- või hõirjal- last, süüti, samuti ahjus küpstatud vasikalihha.

(EPL/LTE)

Leinateateid

- Oldenburgis.** Saksamaal, suri 16. märtsil Vanda Kivimaa, sünd. 27. detsembril 1902.
- Dornsdadis.** Saksamaal, suri 3. jaanuaril Zoja Rosenberg, sünd. 31. detsembril 1894.
- Hauasteenis.** Saksamaal, suri 17. märtsil kuuagaegne Augsburgi rahvus- koomite esimees Reinhold Steinfeld.
- Hamburgis.** Saksamaal, suri 27. jaanuaril Arkadi Allikmaa, sünd. 29. septembril 1912 Tallinnas.
- Saksamaal suri** 5. jaanuaril Jakob Adamtau, sünd. 2. aug. 1893.

RAAMATURIIVUL

ILMUS MANA NR. 39
 Torontos ilmus ning on korraldajate tellijatele välja saadatud MANA nr. 39. See on järjekordne mahukas, ilu- ja teeritud koguteos. Ilukirjanduse osas sisaldab värsket number Elin Toona novelli "Keerdkäigustik", kat- kendi Helga Nõu uuest romaani- st ning Urve Karuksi ja Ivar Ivaski luuletusi. Esile astuvad kolm uut autorit sünniaastatega 1947—1951 — Reet Soosaar proosapalade- ga Margus Jukkum ning Toivo Kal- las luuletustega. "Meie identsest eestlastena" kirjutab prof. Vello Ser- mat. "Keskjaja arhitektuuri restauree- rimisest Eestis" annab ülevaate Paul Reels ning prof. Mardi Velgelmäe mõ- testab ja põhjendab küsimust "Mil- leks teater".
 Evi End vaatleb "Eesti kunstielu Stockholmis 1971—72" ning Jean Sein kirjutab Tallinna Kammerkoori kon- tserdist Rootsis. Edmund Vallman analüüsib poliitilise karikatuuri ole- must. Leo Karlov ja dr. Rein Silber- berg vaatlevad kodumal ilmu- nud populaarteaduslikku kirjandust. Prof. Ilse Lehiste esitab pihema refe-

Andres Laur maeti

TORONTO (EPL) — Ootamatult Torontos surnud kirjastus Orto oma- niku ja juhataja Andres Lauri viimse soovi kohaselt toimus ta matuse- tallus laup. 7. apr. Toronto Eesti Majas. See oli esimeseks matusetal- luseks üldse Toronto Eesti Majas, mille suurde saali kogunes umbes 300-pealine kaasmaalaste pere. Andres Laur oli omal ajal A/S Eesti Maja juhatusliige ja üks suuremaid A/S Eesti Maja osanikke, kes asu- tate kestel enne Eesti Maja saamist osutas suuri teened eestlaste ühis- kodu soetamisele. Viimseks austuseks kadunule oli Eesti Maja esisel rahvuslipp poolvardas.

Üldtuntu torontolase Andres Lauri matusesteenistuse pidas apostil, õi- geusu koguduse õpetaja praost E. Lepik. Kadunu tööd ja tegevust meenu- tades ütles vaimulik, et Andres Lauri on igavikku varisenud üks välja- paistvamaid eesti pagulasi, kes pa- gulasaja algusest peale pühendas end eesti raamatü väärdandmisele. See algas Rootsis varsti pärast Teist maailmasõda, kusjuures esimeseks väljaandeks oli sõnaraamat ja üheks viimaseks Suur Piibel.

Peale vaimuliku osa meenutas au- peakonsul I. Heinsoo kadunud kui crakordset väsimatut lõõtsenet, kes kogu oma energia pühendas eesti kir- janduse levitamisele. "Oma äristel gee- nius-omadust võinuks Andres Laur rakendada palju tuletoovamale tege- vusele kui seda oli eesti raamatu kir- jastamine", ütles konsul I. Heinsoo ja jätkas:

"Kuid Andres Laurile oli Eesti ja eesti raamat palju südamelehedase-

mad kui muud tegevusalad, mispä- rast ta jääb ka eesti kultuuriloosse püsima üle aegade."
 Om sõnavõtt lõpul loetles konsul need Toronto organisatsioonid, kes oma järelhüüded kadunule pühisid edasi teda tema kaudu, Andres Lauri leidsid viimset rahu Rahvuslik Väivõituse Nõukogu, A/S Eesti Ma- ja, Toronto Eesti Selts, Eesti Lää- Kanadas, Eesti Majandusklubi Kanadas, Toronto Eesti Seltsi Täienduskoold, Võitlejate Ühingute Liit Kanadas ja Peetri kogudus Torontos.

Isiklike järelhüüded lausisid kir- janik Ev. J. Woitk, ühistegelane Art- tur Ekbaum ja kunstnik J. Saarnit, misjärele Toronto Eesti Meeskoori esimees E. Tikenberg meenutas And- res Lauri kui kauaaegset Toronto Eesti Meeskoori teatajaliget. Sõnavõ- tu lõppedes laulis Meeskoor R. Toi juhatusel kadunule traditsioonikoh- se leinalaulu. Kadunu puusärgi juu- res oli Meeskoori leinalipp auvalves.

Pärast matusetallust Eesti Majas toimus Andres Lauri põimu tubasta- mine ühes Toronto krematooriumis.

H. Söderholm tuleb Rootsi

Nendel päevadel saabub jultusta- ja Herbert Söderholm koos abika- saja Iihajälisele küllastuseisule Rootsi. Nende alaline elukoht on Toronto, kus H. Söderholm töötas küll mõnduud aastat maikuu ni- koguduse vanemana Toronto Eesti Evangeelses Koguduses. Ta on ka kuuagaeg vaimuliku ajakirja "Val- guse" peatoimetaja. Käesoleval aastal pühitseb "Valgus" oma 46-aas- tist juubelit ja praegune tiraz on tehel 1706 eks. kuus.

H. Söderholm koos abikaasaga tule- vad Rootsi seekord Austraaliast, kus nad on viibinud juba viis kuud ja kus H. Söderholm on teeninud Sydne- y Eesti Evangeelset Kogudust. Austraalia ülemaailset vaimulikult konverentsil, mis peeti sel aastal Adelaides, oli ta peakõneleja. Reisu- del on nad seal ka küllastanud Mel- bourne'i, Thirlimeret ja teisi eestlas- te keskusi.

Rootsis peatub abielupaar Söder- holm umbes kuu aega. Ülestõusmis- se pühade ajal on nad küllalise Stockholmil vaimulikult konverentsil Eesti Nelipühi Kirikus. Peale selle teevad nad ringreis Rootsis ja kü- llastavad kaasmaalasi erinevates lin- nades, kaasa arvatud "kodulinul" Kumla, kus nad elasid enne Kana- dassa sirdumist.

Kohaliku elu

HELSINGBORG
 Naistringi referaatõhtu
 Helsingborgi Naistringi referaatõhtu toimus pühapäeval, 29. aprillil kl. 15.30 KFUUM ruumides S. Kyrkogatan 24. Professor Villem Koern kõneleb Islandist ja maaväringitest.

GÖTEBORG
 Enamapäev
 Eesti Komitee Göteborgi osakonna mängukooli ja täiendusloose ühine enamapäeva pühitsemine toimus lau- päeval, 5. mail kl. 11.30 KFUUM- KFUUM ruumides, Parkgatan 11. Päe- vakohased etteandend õplastele sõ- nes, laulus ja muusikas. Samas toiu- mb ka õplaste 15de müütu. Ühine kõhivaud. Kõik teretunud.

STOCKHOLM
 Küllisõhtu
 Eesti Ühisteiside Kogu Rootsis kor- raldab reedel, 27. apr. kell 18 pere- kondlikul küllisõhtu kõhivlauga Eesti Majas, Wallingatan 34.
 Öhtu kavas on praost R. Koormeit- ri ettekanne Vana Testamendi saami- sest, Hind nr. 15.— iselruul. Osavõ- tjal palatakse end registreerida hilje- matil 24. apr. tel. 51 55 35, 93 42 83, 18 32 56 või 35 74 66.

STOCKHOLM
 Aastakoosolek
 Eesti Teadusliku Seltsi Rootsis aasta üldkoosolek peetakse neljapäeval, 26. apr. kl. 17.30 Eesti Komitee ruumides Eesti Majas, Wallingatan 34. Päeva- korras: 1. Ettekanne dr. rer. for. El- mar Kohhilt teemal "Metsapõlemiste tagajäredest". 2. Aruanded. 3. Tõõ- kava ja eelarve. 4. Valimised. 5. Koo- solekult algatatud küsimusi.
 Ettekannde on ka mitteilikmed te- retunule.

STOCKHOLM
 Vaimulik konverents
 Ülestõusmispuhade ajal peetakse Eesti Nelipühi Kirikus, Brävallagan- tan 11, vaimulik konverents, kuhu koguneb küllalise üle kogu Rootsi- maa. Jumalateenistused leiavad aset laup. kell 17.00, esimesel pühäl kell 11.00 ja 15.30 (koos ristimistulitusega) ning teisil pühäl kell 11.00 ja 15.60. Samas loimub ka tühitustamine jum- alatteenistuse vahenagel.
 Küllalinea jutustab Herbert Söder- holm, Torontost, kes koos abikaasaga teeb vabepaevate Stockholmis, olles teel kodu poole peale mitmekuulist peatust Austraalias. Jumalateenistus- tel laulab laulukoor ja samuti papa- laarseks saanud kvartett "Lauri noor- ved". Üteme tere tulemast kõigile Stockholmil eestlastele, samuti asjaste- huvitatuile välispaolil.

R. Tobiase 100-aasta juubel

NEW YORK (M. E.) — Käeso- lvva aasta kevadel möödub 100 aastat silmapaistva eesti helilooja Rud. Tobiase sünnist. Sel puhul on siin kavandatud mitmeid muusika- lisi üritusi, mis toimuvad kogu aas- ta kestel. New Yorgi Eesti Mees- koor on võtnud oma kevadkonser- di kavasse süüli R. Tobiase laule.

Kultuuripäevadel, millise korralda- jaks Eesti Kultuurifond USA-s koos Üliõpilaskonnaga, mahutakse ette- kannete hulka loeng R. Tobiase elu- loost koos muusikaliste Iihulilustrat- sioonidega.

Kõige suurema ja tähtsama ürituse- na loimub arvatavalt siiski üle kogu maailma New Yorgis sügisel kavan- datud vaimulik suurkontsert ühes Manhattani esinduslikumas pühako- gas. Vaimulik programm on valitud eriti seetõttu, et see moodustab R. Tobiase loomingus tähtsa osa, sellest on tuntu üks osa suudetud kanda ette paguluses toimunud mitmesugus- tel konsertidel ja kodumal.

Sel suurkontserdil esinevad par- mad solistid ja eraldi selleks loodud segakoor, millesse meeshäälled on lu- bandud põhiliselt anda sinne mee- skoor, naishäälled aga komplekteer- takse mitmetest kooridest ja üksik- lauljatest. Tähtsamaks välisõlitsite- kujuneks sellel kontserdil Euroopa- kuulsusega orelikunstnik Verner von Zur Mühlen Saksamaalt, kes on an- nud selleks oma põhi mõtelise nõu- sooleku. Teatavasti oli ta omal ajal Tal- linna prof. A. Topmani assistendiks konservatooriumis.

Leinateateid

Sydney, Austraalias, suri 11. veebruaril Karl Liivat, sünd. 2. augustil 1911 Tartus.

Tallinnas suri 19. märtsil arhitektuuriprofessor Ernst Ederberg, sünd. 10. mail 1891 Kaarmal.

Viljandis suri 24. märtsil Kadri Orav, n-na Antson, sünd. 4. aprillil 1876 Kangjärvel.

Dr. med.

Hans Ritson'i

Sünd. 1. 4. 1893 Pärnus
Surn. 24. 3. 1973 Stockholmis

mällestavad

OMAKSED ja SÖBRAD

Matusetalitus toimib reedel,
27. aprillil kell 14.30
Trons kabelis Metsakalmistul.

Armsat sõpra

Heinrich Laretei'd

mällestavad

AGNES ja HARRI
RUTH FEREKONNAGA

Südamlik tänu kõigile, kes meie armsa abikaasa, isa ja vanaisa

Heinrich Laretei

lahkumisel meile kaastunnet ja temale viimast tustust avaldasid ning pargade ja lillede või annetustega teda mälestasid. Avaldame eriti sügavat tänu õpetajale, organistile, S. E. Meeskoorile, organisatsioonidele ja sõpradele, kes oma abiga tema matustalitusel andsid väärikust ja pühalikust.

ALMA LARETEI
perekonnaga

Sիրայմ ինչու քանի արեալ ինչու
Johannes Aaviku

matusesit osavõtnuile ja ka neile rohkele kaastundeavaldajale mu emale ja mulle.

SILVIA

EELKIRIK

STOCKHOLM: Peapiiskoplik kog. Liturgiline jumalat. S. Reedel 20/4 kl. 14 Jakobis, kog. õp., jutl. stud. theol. Thomas Vaga, kog. koor Jüri Raidi juhata. oreil H. Kiisk, armulaud. Armul. kirjut. kuni 5 min. enne teen. algust ja pärast jumalat. Lauululehed. Peajumalat. I ülestõusmise pühäl 22/4 kl. 14 Jakobis, kog. õp., jutl. stud. theol. Thomas Vaga, oreil H. Kiisk, laulur. II pühäl jääb teen. ära.

ESKILSTUNA: Forsi kirikus liturgiline jumalat. S. reedel 20/4 kl. 14, praost Koolmeister, oreil H. Järvelepp, laululehed.

KUMLA: Kirikus jumalat, teisel ülestõusmise pühäl 23/4 kl. 16, praost Koolmeister, laululehed.

GRISSELHAMN: Kabelis S. Neljapä. jumalat. 19/4 kl. 17, õp. Veem, jutl. theol. stud. Thomas Vaga, armulaud, laululehed.

SÖDERTÄLJE: Kirikus pühade jumalat. 21/4 kl. 18, õp. Ködar, armulaud, laululehed.

UPPSALA: Mikaelis pühade jumalat. S. Reedel 20/4 kl. 16, praost Aunver, armulaud, laululehed.

ÖREBRO: Olai Petri kirikus jumalat. II pühäl 23/4 kl. 13.30, praost Koolmeister, laululehed.

ESTI AP. ÕIG; KIRIK

STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakirik. S. Neljapä. 19/4 kl. 18 Issanda kannatusevang. lug. S. Reedel 20/4 kl. 14 Issanda matmisteen., piht 21/4 kl. 9.30 piht, liturgia, armul. Paasööbi 21/4 kl. 22.30 ülestõusmise liturgia, armul., piht kl. 22. Teen. raadios progra. 1 ca kl. 22.50, 22/4 kl. 15 paasööbi õhuteen. 23/4 kl. 11 rootsik. ülest. liturgia. teen. ülemp. Nael, ühend. Suursõõst jt.

GÖTEBORG: Guldehedeni ortodoksikirik. 19/4 kl. 18 kannatusev. lugemine, preester Poska. 20/4 kl. 14 Kristuse matmisteen. 21/4 kl. 12 ülestõusum. püha teen.

SOOME ORTODOXSKIRIK

BORÅS: Suure laup. teen. 21/4 Ca-rolli kog. maja ortodokskabelis kl. 20 ja 22/4 Kristuse ülest. püha liturgia samas kl. 10, M. Juhkam.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Esti Nelipühi Kirik, Brävallag. 11. S. Reedel 20/4 kl. 11 H. Söderholm Torontost, laululeht. Kristuse surma mälest. Ülestõusmis-pühade konverents: 21/4 kl. 17 avajumalat. I. pühäl 22/4 kl. 10 palve, kl. 11 jumalat, kl. 15.30 ristimisjumalat. II pühäl 23/4 kl. 10 palve, kl. 11 jumalat, kl. 15 lõpujumalat. Peakõneleja H. Söderholm abik. Torontost, küllalised, solist, noored, koor. Jumalat. vaheajal tootistamine.

ESKILSTUNA: Filadelfia, Smedjeg. 23 teisp. 24/4 kl. 19 eesti-rootslaste jumalat., H. Söderholm Torontost. 25/4 kl. 19 eestikeelne jumalat., H. Söderholm.

NORRKPÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 26, jumalat. 22/4 kl. 13, kohal. vennad. 26/4, 27/4, 28/4, kl. 19 ja 29/4 kl. 13 H. Söderholm Kanadast.

Kui esineb surmajuhtum

Konsulteerige suurima usaldus-
matusbürood

Thure Söderquist
Begravnings &
Eldbegravningsbyrå

Mariatorget 1
116 48 STOCKHOLM
Tel. 44 80 07, 44 80 98

Erilala:

Eestikombelised
matustalitusused
Ööpäevane valvekord

Göteborgi PK 20-aastane

GÖTEBORG (EPL) — 1. mail 1953 kogunes Göteborgis 12 end. Põllumeeste Kogude liiget, et astuda Göteborgi Eesti Põllumeeste Kogu — seega 20 aastat tagasi. Seega võib Göteborgi PK tähistada kahe aastakümne juubelit. Käesoleval aastal toimub PK Vöidupüha pidu Koitjärvel laup. 30. juunil ja traditsiooniline lõikuspidu siigisel, millisega koos tuleb ka 20 a. juubel tähistamiseks.

Asutamiskoosolek kulges a. 1953 järgmiselt:

Koosoleku avab Põllumeeste Kogude Keskjuhatus tookordne abiesimees Aleksander Ojamae, kes annab lühida ülevaate senisest Põllumeeste Kogude tegevusest paguluses, ühtlasi ära märkides vajadust Põllumeeste Kogu loomiseks Göteborgis, mis ka koosliikjate poolt üksmeelsest otsustatakse.

Nimeks valib koosolek "Lääne-Roosi Põllumeeste Kogu" kuna asutatava Kogu ülesandeks jääb kogu Lääne-Roosis Põllumeeste Kogu liikmete organiseerimine. Esimene juhatus ametite jagamine järele kujuneb järgmiselt — esimees praost Jaan Gnadenteich, sekretär Magnus Melter ja laeaur Richard-Leo Ensilid.

Algab kiire organiseerimine ja varsti tõuseb liikmete arv 100 piiridesse, tõmmades kaasa liikmeid Alingsåssist ja Boråssist. Hiljem tekkivad omaette Kogud Alingsåsi ja Boråsi, mistõttu jäädakse tegevuseorbiidid Suur-Göteborgi piiridesse ja 1957. a. muudetakse nimi "Göteborgi Põllumeeste Koguks".

Möödunud aastate jooksul on korraldatud rida loenguid, referaate ja kursusi. 1954. a. sügisel elustatakse kodumaine põllumeeste traditsioon lõikuspidude läbiviimise näol. Sel esimesel lõikuspidul paguluses saab Kogu ka oma lipu, mis üle antakse naisliikmete poolt ja mille õnnistab praost Jaan Gnadenteich.

Lõikuspidud on sellest ajast peale traditsiooniliselt toimunud igal sügisel. 1965. a. algab Kogu Vöidupüha tähistamisega. Algul toimuvad need maal oma liikmete sivilistes, kuid aastast-aastasse tõusva küllaliste hulga tõttu on viimastel aastatel toimunud "Koitjärvel".

Lõikuspidud ja Vöidupüha pidud on kujunenud oodatustki nii liikmete, kui ka nende küllaliste poolt, kuna need pidud ei ole mitte ainult tunda hea pidulaua poolest, vaid ka hea eeskavalise ega tõttu. Nende pidudega on püütud jatkata ja eitus hoida kodumaiseid traditsioone.

15-ne aastases tegevuses ülevaateks andis juhatus 1968. a. stentsileeritud välja juubeliraamatu, mis tänu-ga võeti vastu liikmete poolt, kui ka vabas maailmas asuvateesti arhiivide poolt.

Raamatu saatets kirjutas esimees Elmar Aibast: "Pagulaspõlve algusest on möödunud ligi veerand sajandit. Ajaloo käigus ei ole see nimetatismäärine aeg — küll aga elades võõrsil ootuses ja lootuses.

Lootes kodumaa vabanemist, oleme me, eestlased vabadel maadel, püüdnud selle heaks kõik teha. Me oleme demokraatlikul viisil üles ehitanud omaid organisatsioonid ja teeme nende raamides rahvuslikku tööd, et säilitada oma kalleid traditsioone.

Vabadel maadel on arusaadav ja igapäevasesse ellu kuuluv ka vabale mõtlemisviisile põhinev poliitiline teekspidamine.

Lähtudes sellest restaureeriti Rootsis 1952. aastal Eesti Põllumeeste Kogud. Nende võrk loodi üle maailma ja võeti võimaluse piirides aluseks Eestis kehtinud põhimõtted.

Kodumal tuginesid Põllumeeste Kogud peamiselt eesti põllumehele ja neile kellel oli kallis eromandi mõiste. Kuna meil on praegu see pind ära võetud ja hävitatud Eesti talupoeg, siis võibolla on ehk ülearune jatkata seda teed? Ei. Meil ei ole praegu midagi jagada ega anda.

Kuid meie ise peame alal hoidma ja meie noorus peab edasi kandma kodumalalt pärinevaid ideid, et neid jälle kunagi uuesti vabal kodumal rakendada. See on üks võitlusvorm paljude seas".

Göteborgi Põllumeeste Kogu on REE loomisest saadik kaasas olnud, andes oma liikmeskonnast Rahvusliku Parem-poolse Rühma kaudu saadikuid ja toetades majanduslikult ning andes tööjõudu valmiste läbiviimisel

kohapeal. Samuti on Kogu abistanud oma liikmetega "Koitjärve" välja ehitamist ja omab "Koitjärve" hõbekaar-did.

Kogu pole unustanud ka meie sõjalnvalide, määrastes igal aastal Sõjalnvalide Kapitalile oma toetuse. Samuti on toetatud noorte tegevust.

Nil on Göteborgi Põllumeeste Kogu jõudnud oma 20-ne aastapäeva-va.

Tagasi vaadates 20-ne aastasele tegevusele paguluses, võib teatud tööga ja püüdlustega rahule jääda. Peab arvestama, et meil puudub oma riik ja seetõttu on ka ühe poliitilise erakonna töö suurelt osalt taketatud. Göteborgi Põllumeeste Kogu on omas töös püüdnud kaasas olla ja kaasa aidata kõikidele kohapealsetele üritustele ja aktsioonidele.

Samuti on osavõetud kõigist üleriigilistest Põllumeeste Kogude kokkutulekuteest. Põllumeeste Kogude kongressidest peeti teine 1954. a., kolmas 1960. a. ja neljas 1964. a. Göteborgi Põllumeeste Kogu otseselt kaasabil Göteborgis.

Göteborgi Põllumeeste Kogu tegevust juhatus esimeesena on juhtinud — praost Jaan Gnadenteich, Peeter Madisso, Voldemar Põlder ja alates 2. märtsist 1961. a. Elmar Aibast. Juubeli aasta juhatuses kuuluvad veel abiesimehena Gunnar Hein, se-

Venelased

Siis on ikk...

see on mingi efektiivne viis... opionooni USA Vietnam poliitika... tu, kuna see tegelikult viib viljat... or-milisele vaidlusele, kas muna... ka-kamine on sobiv.

— Muidugi on see huvitav... te-vinkel, et sellised demokraatid ei ole efektiivsed. Kuid te p... neta ju igal juhul Eestist?

— Ei. Ma pärinen Lätist.
— Jah, siis oli venelastel vähemalt selles õigus (milles, sest venelaste andmetel politseile oli Lapunkins eestlane? toim.) Ja tegelikult te siis ei oiegi teel Arlandasse, nagu nad võtsid?

— Head aega siis.
— Hüvasti.

Lapunins ise kommenteerib ja küsib, kas julgeolekuvõimud ei mõista, et venelased peale Kossõgini kaitsmise ei kasuta juhuset, et hirmutada nõukogude vastu kriitilisi häälil välistamaal ja sundida neid vaikimisele, ja kas sellega ühenduses on väärakas - rootsi julgeolekuteenistusele mingida jooksuposse vene KGB-le selles tegevuses? Kui lihtsamelne võib julgeolekupolitsei siin olla, küsib lätlane, kes imestab, et usaldat-akse vene andmeid baltlaste kohta.

krätarina Elmar Märtin, laeaurina Edgar Söster ja liikmena Albert Uurkareda.

Göteborgi PK on oma ümber koon-dunud hulgaliselt mõtteosalisi ja kuu-lub seega kohapeal liikmete arvult suuremate hulka.

-in.

Ettevaatust maksuvõla rendisega!

Kui sa veebruaris kontrollisid deklaratsiooni, kas sa siis et sa võid riskida maksuvõlaga (kvarsskattiga), mis on lõplikult maksust 10 % võ rohkem? Või et maksuvõlg on vähemalt 5.000 kr? Siis on ka olemas oht, et sa pead maksma 12 % maksuvõla rendist summadest, mis ületavad 1.000 kr.

On aga olemas üks võimalus kuidas sellest rendisest pääseda:

Tee küllalane täiendav sissemaks hiljemalt 30. apr postgirol 300—4. Postil on olemas tulumaksude sissemaksuks erilised kaardid.

Rendis, mida sa võid saada ülemäärastel preliminaar-maksumul, tehse täiendavat maksu, on praegu 3,5 % (varem oli poole rohkem).

Rootsi televisiooniprogramm

TV | Torsdag

SKARTORS DAG TELEVISION 1

16.30—16.50 Benny. Färg. 10. Benny och det gula husets gåta.
17.55 Meddelanden.
18.6 TV-nytt, väder.
18.65 Gubbar på en vägg. Färg. Medan barnen leker på ett daghem i Lidingö målar Stig Claesson, signaturerna Sias, väggarna. Han funderar kring konstverket, hur han uppfattar det och hur barnen kan uppleva de.

18.15 Klippdassar. Färg. Ett porträtt av ett märkligt afrikanskt djur.
18.20 Stackars Don Juan — pjäs av Tjechov. Färg. Regi: Christopher Morahan.
I rollerna: Rex Harrison, Patsy Byrne, Sian Phillips, Clive Revill, Donald Eccles, Bridget Armstrong, Joanna Dunham.

20.15 Horse of the year show. Färg. Pönnytävlingar är omätligt populära i England och årets stora händelse är The Prince Philip Cup som ingår i Horse of the Year Show. TV1 visar här 1972 års finaltävlingar med Anders Ernandt.
26.10 "Snus-extra" Färg. Amazing Blondel — John Gladwin, Edward Baird och Terence Wincott spelar elisabetansk musik; gamla, glada, melodiska, romantiska sånger från 15-16 och 1700-talen, på sitt alldeles speciella sätt. När de gästspelade i "Fint som snus" nyligen bandades detta "snus-extra".

21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.

21.35 Nichols från Nichols. Färg. I titelrollen: James Garner. 9. Guidföreläsningar i stan sedan man hittat delar av en mystisk karta.
22.25 Midnattstimmen. Färg. Balett av Tynne Talvo. Musik: Ralph Lundsten. Scenografi: Hans Arnold. Medverk: Cramérbaletten; Lillemor Blanc, Eva Ohlsson, Gunilla Thorsell, Solveig Åkerberg, John Massey, Kjell Nilsson.

22.45—22.50 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Det bara händer att paper blir figurer. Färg.
18.00 Bitter skörd — reportage från västiska TV om frukt- och salladsplanter i Kalifornien. Färg.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden. Del 5. Vatten! Vatten!

18.50 Våra folksjukdomar. Färg. Hörselskadorna. Medverk: bla doktor Ingmar Klockhoff, psykiatiker Britta Hegerton, ingenjören Bertil Johansson och hörselskadade som berättar om sin situation. Programledare: Göran Karlqvist. Textat.
19.20—19.30 Regionalnytt.
19.29 Riksbildning.
19.30 Rapport med TV-nytt och väder.

20.00 Inför inferno. Färg. Inför sändningen av Strindbergs Inferno, långfredag kl. 20.30, intervjuas manusförfattaren och regissören Stanislas Barabas av Nils-Petter Sundgren.
Stanislav Barabas är född i Tjeckoslovakien, där han utbildades på filmskolan i Bratislava. I svensk TV har tidigare visats hans filmatiseringar av Dostojevskis "Den Tamna", och "Den oödlige äkta mannen".

20.15 Krig och fred. Färg. 13. Slaget vid Borodino.
I rollerna: Anthony Hopkins, Alan Dobie, Faith Brook, Morag Hood, Rupert Davies, David Swift, Frank Middlemass m fl.
21.00 Mardi Gras i New Orleans. Färg. Varje år kulminerar karnevalsåsonen i New Orleans med Mardi Gras-festen, som äger rum på den dag i almanackan som kallas "Fat Tuesday", dvs dagen före askonsdag. En fest som är tradition förskriver gatuparader med fantastiska kortgevägnar, musik, karnevalkostymer och gärna groteska papper machémasker.

Engelskt reportage.
21.35 Kvällsöppet. Birgitta Sandstedt med gäster. Färg. Temat är folkmusik — tradition och förnyelse.
Medverk: Merit Hemmingsson, Beppe Wolgers, Alf Hambe, Finn Zetterholm, Petter Ljunggren, Bengt-Arne Wallin, Tommy Körberg, Röjas-Jonas.
23.10—23.15 TV-nytt, väder.

TV | Fredag

LÅNGFREDAG TELEVISION 1

11.00—12.15 Högmässa. Färg. Från Fjelle kyrka i Skåne, biskop Olle Nivenius. Köredare: Olle Enochsson, Organister: Olle Enochsson och Lars Hansson.
16.30 Sjöörövar-Sally. Färg. II. Teater på blomsterängen.
16.45 Gustavianskt Stockholm. Färg. Promenad med målaren Johan Sevonbom i ett program av Gustaf Näström och Lennart Erihngren.
17.15 Segelhåten — ett frihetens instrument. Färg. Om segling, människor, upplevelser och tankar. Program av Torbjörn Wilén.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.

18.05 Jesu lidandes historia. Färg. Från fotavagningen till Golgata. Altarskåpet i St Olofs kyrka i Skåne berättar.
18.20 Hotat paradiset. Färg. Käseri av Lennart Engström till bilder från Stilla Havet.
18.30 Ett tropiskt vildmarksrike. Färg. Jan Lindblad tar oss åter med till Guyana i ett program sammanställt av "Där floderna förs", "I urskogens tak", "Såna där djur finns", "Djungelnatt" som sändes under januari—februari 1970.

19.30 Jesu korsfästelse. Färg. En "ögonvittnesskildring" av händelserna vid Jesu korsfästelse på Golgata. En rekonstruktion inspelad på plats och med skådespelare i en reportagestil som om kameran funnits med.
26.25 Barenboim och Beethoven. Färg. Daniel Barenboim dirigerar New Philharmonia Orchestra, London i Beovensens Symfoni nr 5 emoll op. 67.
21.00 TV-nytt, väder.
21.05—ca 22.20 Önskerpreisen. Färg. Sven Lindahl visar vad titlarna väljer.

TELEVISION 2

15.55 Alla världens barn. Vårt sekel har kallats barnens århundrade, men överallt i världen hotas barn av våld och svält, sjukdom och rättslöshet. Film av Erwin Leiser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Det bara händer att stenar blir figurer. Färg.
18.00 Fredax. Färg.
18.25 "Aristiderna" av Vivaldi. I Värens och sommaren. Medlemmar ur S.R.s Symfoniorkester, spelar under ledning av Arve Tellefsen.
18.30 N. P. Müller, fastighetsskötare. Färg. Underhållning för hela familjen av Frank Andersson, Jacques Werup och Ake Whitney. Regi: Håkan Ersgård. Femte händelsen: Drömsemestern.

19.30 Rapport med TV-nytt och väder.
20.00 Sol på jorden. Färg. En anorlund kyrkokonst från Hägerstens kyrka med Nya Gals och Pals (Fina Kören) och Lasse Baggas ork. med bla Jan Allan, trumpet, och Rune Gustafsson, gitarr.
20.30 Inferno — film byggd på August Strindbergs bok med samma namn, i TV-bearbetning och regi av Stanislas Barabas. Färg.
Medverkande: Per Oscarsson, Christine Buchegger, Marie Versini, Ulla Sjöblom, Georgette Anya, Diana Kjaer, Toivo Pawlo, georg Arlin, Hilde Jarisch, Erna Jarisch, Karin Müller, Daisy Hiller, Henry Gjalbert, Jan von Zweigbergk, Peter Schildt, Ulf Håkan Jansson.
22.35—22.40 TV-nytt, väder.

TV | Lördag

PASKAFÖN TELEVISION 1

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspåkiga program:
E.45 Tullitukkoja laimassa. Kansainmoinen uuvinäytelmä, jossa on hauska juoni ja hyvät näyttelijätyypit. Käsikirjoitus: Maiju Lassilan klassillisen aiheen mukaan Jorma Nortimo. Ohjaus: Toivo Särkkä.
Pääosissa: Aku Korhonen, Uuro Laako, Ester Toivonen, Riina Heik, Ankerkoski, Yrjö Tuominen ja Nora Mäkinen.
Läna fändsticker. Finländsk filmkomedi från 1938. I rollerna: Aku Korhonen, Uuro Laako, Ester Toivonen, Joel Rinne, Siiri Ankerkoski, Yrjö Tuominen, Nora Mäkinen m fl. Textat på svenska.
11.00—11.15 En francais. Färg. 13. Apres la pluie, le beau temps.
16.15 Start 4 — engelska för vuxna. Färg.
16.30 Pajazzo — opera i två akter av R. Leoncavallo i uppsättning av Herbert von Karajan. Färg.
Medverk: Jon Vickers, Raina Corsi-Kabaivanska, Peter Glossop, Sergio Lorenzi, Rolando Panerai.
Kör och orkester från Teatro alla Scala. Dir. Herbert von Karajan.
17.50 Helgmsåringning. Färg. Från Frösö kyrka i Jämtland.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Aktuellt i veckan. Färg. Textat.
18.30 Halvsju. Färg.
20.00 Den gyllene pilen. Färg. Nordiskt tävlingslek med TV-kamera i en direktärad artistunderhållning från Göteborg. Programledare: Jan Gabriellsson.
21.00 Aktuellt med TV-nytt och väder.
21.30 Cannon — amerikansk deckarserie med William Conrad. Färg.
22.20 TV-nytt, väder.
22.25—ca23.10 Halvsju, forts. Färg.

15.40 Reportage från direktredaktion. Färg.
16.15 Krig och fred. Färg. 13. Slaget vid Borodino. I rollerna: Anthony Hopkins, Alan Dobie, Faith Brook, Morag Hood, Rupert Davies, David Swift, Frank Middlemass m fl.
17.00 Spöket på Canterville. Färg. Tecknad rysk film efter Oscar Wildes berättelse.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Mullan. Färg.
18.00 Black Beauty — engelsk äventyrsriss om en flicka och en häst. Färg. 3. Clown på hästryggen.
18.30 Stenåldersfolk vid Amazonfloden. Färg. Ett kanadensiskt filmteam har under två månader levat tillsammans med Mekranoti-stammen, som har sitt läger vid en biflod till Amazonfloden. Detta är den första — och kanske också den sista — film som gjorts om detta folk, som lever på gränsen till stenåldern.
19.20 Kaptén Grogg och andra konstiga kroppar. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1920.
19.30 TV-nytt, väder.
19.35 Underhållning för otåliga. Färg. Ett program för dem som inte knäpper västen med boxhandskar d vs de otåliga och TV-trötta.
Medverk: Tommy Körberg, Björn Skifs, Linda van Dyck, Claes Dieken, Lasse Åberg, Magnus Härenstam, Lasse Brännström, Lasse Hallström m fl.
20.00 Svensk 30-falsfilm: En stilla flirt. Svensk långfilm från 1933. Regi: Gustaf Molander.
I rollerna: Tutta Holm, Ernst Eklund, Thor Modéen, Stefan Jöranstads.
21.25 Kabaré: Tjofaderiffen av Ake Edin med Stig Grybe, Ollegrädd, Wellton och Meg Westergren. Färg.
22.25 Brev från Grekland. Färg. Dagligt anteckningar från en resa till Grekland sommaren 1972.
23.10—23.15 TV-nytt, väder.

TV | Söndag

PASKDAGEN TELEVISION 1

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspåkiga program:
10.00 Uutisviikko. Nyhetsveckan.
10.20 Rintamäkeläiset. Antti Rintamäki aikoo myydä metsää ja rakentaa navetan.
Familjen Rintamäki. Del 5.
11.00—12.15 Högmässa. Färg. Från Fjelle kyrka i Skåne, biskop Olle Nivenius. Långtext: Pastorsadjunkt Ewy Westerberg och kyrkoherde Christian Robertz.
15.00—15.30 Regionalt: Lund — Trelleborg. Lasse Holmqvist presenterar ett program från 1960 om en järnväg på skånska slätten.
15.30 Världens största show. Färg. Regi: Cecil B. de Mille.
I rollerna: Betty Hutton, Cornel Wilde, Charlton Heston, Dorothy Lamour.
Amerikansk långfilm från 1952.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Ande sköm. Färg. Sångstudium från studion i Göteborg med ungdomar från Björnsgrövsdalen.
18.35 Häller tunnan? En spännande berättelse om tunnbindaren som slog vad med prästen.
19.15 Masker från Venedig. Färg. 3. Harlekins tand. Mimteater från Italien av Teatro Foscari-gruppen. I rollen som Harlekin — Gian Campi.
19.30 Alan Whicker går i kloster. Färg. Den engelske reportern på besök hos franciskanermonn.
20.00 En Fauns eftermiddag. Färg. Koreografi: Björn Holmgren. Musik: Debussy. Dansare: Siv Ander och Jens Graf. S.R.s Symfoniorkester. Dir. Stig Westerberg.
20.10 Kvartetten som sprängdes. Färg. Del 4: Nya tag! Birger Sjöbergs roman i TV-bearbetning av Hans Alfredson.
I rollerna: Hans Klinga, Toivo Pawlo, Lena Nyman, Frank Sundström, Erik Hell, Lars-Levi Laestadius, Peter Harryson, Angelica Lundqvist, Max von Sydow, Hans Alfredson, Stig Järel, Tjadden Hallström, Georg Adely, Jan-Olof Strandberg, Ernst-Hugo Järegård, Nils Asblom, Gunnar Osslander.
21.00 Aktuellt med TV-nytt och väder.
21.15 Roadies! Musikreportage om jazz- och rock'n'roll-artister och deras medhjälpare — roadies — på turné i Europa.
Medverk: Charlie Mingus, Cat Anderson, Rockfolket, Alice Cooper och The Who.
21.55 Häxa. Färg. En film om de stora häxprocesserna i Dalarna för 300 år sedan. I Älvdalen och Mora halshuggs och brändes 21 kvinnor sommaren 1699. Filmen är baserad på rättegångsprotokoll från den tiden. Manus och regi: Rune Lindström.
22.55—23.00 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
16.00 Scener ur ett äktenskap av Ingmar Bergman. Färg. Del 2. Konsten att sopa under matan. Repris.
Medverk: Liv Ullmann, Erland Josephson, Gunnel Lindblom, Barbro Hiort af Örnäs.
Textat.
16.40 Liten botanisk lektion: Låt stekarna blomma. Färg. Sven Gréen om blommor i stenpartier.
17.00 Japanska dockor. Färg.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Jonsson & söner. Färg. Del 4. Knappen.
17.45 Ett nytt litet bi. Färg. Tecknad film från Jugoslavien.
18.00 De ridas uppror. Färg. Del 5. Konfirmation.
Medverkande: Hans Jungmark, Mats Nordström, Christer Strandberg, Roland Borén, Berit Augustsson m fl.
18.30 Vi i furman. Färg. Frågetävling för femteklassister. Programledare: Berndt Friberg.
19.15 Den gamla jazzbion. Leif

"Smoke Rings" Anderson presenterar jazzföreläsning om minns från 30- och 40-talen.
19.30 Rapport med TV-nytt och väder.
20.00 Skansen — en värld för sig. Färg. En mycket personlig bildberättelse av Rolf Wöhlén, som under flera säsonger bevakat folk- och djurliv på Skansen i Stockholm.
20.35 "Aristiderna" av Antonio Vivaldi. Färg. 2. Hösten och Vintern. Medlemmar ur S.R.s Symfoniorkester. Dir. Arve Tellefsen.
21.00 "Allt var på nåd..." Färg. Det första programmet i en serie om några centrala böcker av Strindberg, handlar om hans självbiografi, Tjänstekvinnans son, och om hans angrepp på den heliga familjelinstitutionen.
22.00 TV-nytt, väder.
22.05—22.55 Don McLean — "det moderna Amerikas hovskald". Färg. Under två år har Barbro och Bob Elfström följt den amerikanske folk- och protestångaren Don McLean från det han var en helt okänd sångare tills han förre året slog igenom med sin stora hit "American Pie".

TELEVISION 1
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Zetterlund.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden — amerikansk filmserie från 1940. I huvudrollen: Buster Crabbe. Del 10. Gas! Livsfarlig gas!
18.50 Ställ upp. Färg. TV-2:s talangjakt landet runt. I kväll: Göteborg. Programledare: Fredrik Beltrage.
19.30 Kaptén Groggs underbara resa. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1916.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Snövit och de sju dvärgarna. Färg. Popsaga av Berndt Egerbladh och Karin Ljungman.
21.00 Knuff. Färg. Stora klasser och små arbetsgrupper? Vilket är bäst — för lärare och elever?
Borge i London. Färg. Den världsberömda underhållningsartisten leker med musik och publik.
22.20—22.25 TV-nytt, väder.

TELEVISION 1
ANNANDAG PASK
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Zetterlund.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden — amerikansk filmserie från 1940. I huvudrollen: Buster Crabbe. Del 10. Gas! Livsfarlig gas!
18.50 Ställ upp. Färg. TV-2:s talangjakt landet runt. I kväll: Göteborg. Programledare: Fredrik Beltrage.
19.30 Kaptén Groggs underbara resa. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1916.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Snövit och de sju dvärgarna. Färg. Popsaga av Berndt Egerbladh och Karin Ljungman.
21.00 Knuff. Färg. Stora klasser och små arbetsgrupper? Vilket är bäst — för lärare och elever?
Borge i London. Färg. Den världsberömda underhållningsartisten leker med musik och publik.
22.20—22.25 TV-nytt, väder.

TELEVISION 1
ANNANDAG PASK
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Zetterlund.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden — amerikansk filmserie från 1940. I huvudrollen: Buster Crabbe. Del 10. Gas! Livsfarlig gas!
18.50 Ställ upp. Färg. TV-2:s talangjakt landet runt. I kväll: Göteborg. Programledare: Fredrik Beltrage.
19.30 Kaptén Groggs underbara resa. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1916.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Snövit och de sju dvärgarna. Färg. Popsaga av Berndt Egerbladh och Karin Ljungman.
21.00 Knuff. Färg. Stora klasser och små arbetsgrupper? Vilket är bäst — för lärare och elever?
Borge i London. Färg. Den världsberömda underhållningsartisten leker med musik och publik.
22.20—22.25 TV-nytt, väder.

TELEVISION 1
ANNANDAG PASK
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Zetterlund.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden — amerikansk filmserie från 1940. I huvudrollen: Buster Crabbe. Del 10. Gas! Livsfarlig gas!
18.50 Ställ upp. Färg. TV-2:s talangjakt landet runt. I kväll: Göteborg. Programledare: Fredrik Beltrage.
19.30 Kaptén Groggs underbara resa. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1916.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Snövit och de sju dvärgarna. Färg. Popsaga av Berndt Egerbladh och Karin Ljungman.
21.00 Knuff. Färg. Stora klasser och små arbetsgrupper? Vilket är bäst — för lärare och elever?
Borge i London. Färg. Den världsberömda underhållningsartisten leker med musik och publik.
22.20—22.25 TV-nytt, väder.

TELEVISION 1
ANNANDAG PASK
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Zetterlund.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden — amerikansk filmserie från 1940. I huvudrollen: Buster Crabbe. Del 10. Gas! Livsfarlig gas!
18.50 Ställ upp. Färg. TV-2:s talangjakt landet runt. I kväll: Göteborg. Programledare: Fredrik Beltrage.
19.30 Kaptén Groggs underbara resa. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1916.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Snövit och de sju dvärgarna. Färg. Popsaga av Berndt Egerbladh och Karin Ljungman.
21.00 Knuff. Färg. Stora klasser och små arbetsgrupper? Vilket är bäst — för lärare och elever?
Borge i London. Färg. Den världsberömda underhållningsartisten leker med musik och publik.
22.20—22.25 TV-nytt, väder.

TELEVISION 1
ANNANDAG PASK
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Zetterlund.
18.30 Blixt Gordon och purpuröden — amerikansk filmserie från 1940. I huvudrollen: Buster Crabbe. Del 10. Gas! Livsfarlig gas!
18.50 Ställ upp. Färg. TV-2:s talangjakt landet runt. I kväll: Göteborg. Programledare: Fredrik Beltrage.
19.30 Kaptén Groggs underbara resa. Tecknad film av Victor Bergdahl från 1916.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Snövit och de sju dvärgarna. Färg. Popsaga av Berndt Egerbladh och Karin Ljungman.
21.00 Knuff. Färg. Stora klasser och små arbetsgrupper? Vilket är bäst — för lärare och elever?
Borge i London. Färg. Den världsberömda underhållningsartisten leker med musik och publik.
22.20—22.25 TV-nytt, väder.

TELEVISION 1
ANNANDAG PASK
16.30 Snicker-Holgers verkstad. Färg. Holger klarar av den konstiga ledningsmannan.
16.45 Hett om bronnen. Färg. Kanadensisk kortfilm om elden på gott och ont.
16.55 Regementets dotter. Färg. Glad berättelse byggd på Donizettis komiska opera. Balett från Statsoperan, Dresden.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Baobab — trädet som växer "upp och ner". Färg.
18.55 Jesus Christ Morningstar. Färg. 19.40 Gräsäl. Färg. Gräsälens familj livskrädd av Tony Håkansson.
19.45 Här har du ditt liv — svensk film från 1966. En filmatisering av Eyvind Johnsons självbiografiska verk Romanen om Olof. Regi: Jan Troell.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder och sport.
21.35 Här har du ditt liv, forts.
23.05—23.10 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2
13.00—16.00 Tennis. Färg. Direktsändning från World Champion Tennis i Scandinavium, Göteborg. Bengt Grive.
16.25 Teatervår i Paris. Färg. Anita Limare, frilansjournalist och TV-2-medarbetare i Paris presenterar aktuella teaterhändelser.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Den förtrollade karusellen. Färg.
17.35 Knappen och Knoppen. Färg. Finsk tecknad film.
17.45 Puss puss sant sant. Färg. Ett program för stora, halvtvåa, halvsmå och små med massor av visor och musik på Stora Ängan. Manus: Barbro Lindgren, Medverk: Lasse Dahlberg, Monica Dominique, Björn Isfält, Monica Plexus, Jøije Wadenius, Monica Z